



S
T
E
R



تائیلت سئیند شیندک

فتادین و ارکک

مندرجات

برایکی سوز - مدخل - عائله وقادین -
 قادین و تربیه - چوجوق تربیه سی
 وقادین - ای تربیه وقنار بیه - کوز ملک
 وقادین - آله جق قادین - کفولک -
 یاشده موافقت - دوکون - زفاف -
 ازدواج و محبت - بالعموم قادین
 وظیفه سی - ارککک وظیفه سی - طلاق
 ومفارقت - تعدد زوجات - پدر و والده
 وظیفه سی - نه وئند بر مکده آنا و بابا
 وظیفه سی - چوجوق تربیه سی - حسن
 معاشرت - عائله ، دین ، دنیا - عائله
 والفت - خدمتچیلر ، چوجوق باقیچیلر ،
 قومشولر ، دوستلر و زیارت

مؤلف

عموم روسیه مسلمانی نظارت
شریبه رئیس

مصاه الدین بن فخر الدین

تالی :

قاپا توری

صفحه و اشری

معلمر کتابخانه سی

استانبول باب عالی جامع شریف
قارشوسنده نومرد - ۵۵

استانبول «سهولت» مطبعه سی

۱۳۴۱ - ۱۹۲۵

ALİ ULVI ERMIŞ

KITAPLARI

No. 308

عَائِلَتَسْتَيْنِ مَبْنِيَّةٌ

قَادِرِينَ وَازْكَالِي

مندرجات

برایکی سوز۔ مدخل۔ عائله وقادین۔
قادرین و تربیه۔ چوجوق تربیه سی
وقادین۔ ابی تربیه وقا تربیه۔ کوزه ملک
وقادین۔ آله حق قادرین۔ کفولک۔
یاشده موافقت۔ دوکون۔ زفاف۔
ازدواج و محبت۔ بالعموم قادرین
وظیفه سی۔ ارککک وظیفه سی۔ طلاق
ومفارقت۔ تعدد زوجات۔ پدر و والدہ
وظیفه سی۔ نولندیر مکده آنا و بابا
وظیفه سی۔ چوجوق تربیه سی۔ حسن
معاشرت۔ عائله، دین، دنیا۔ عائله
والفت۔ خدمت جیلر، چوجوق باقی جیلر،
قومشولر، دوستلر وزیرارت

مؤلف

عموم روسیه مسلمانلری نظارت
شرعیہ رئیس

رضاء الدین بن فخر الدین

ناقص: قایا نوری

صاحب و ناشری

معلملر کتابخانه سی

استانبول یان عالمی جامعہ شرعی

قارشو۔ نده نومرو۔ ۵۵

استانبول «سهولت» مطبعه سی

۱۳۴۱ - ۱۹۲۵

Ali Ulvi Ermiş

tarafından verilmektedir.

19 07 1956

مدخل

عائله تشكيل ايتمك مملكت تشكيل ايتمك قدر مهمدر . عائله نك
ادبي و سياسي حاللريني كوزهل بر صورتده قورمق : عائله دنيا نك كوچوك
مملكتي اداره ايتمك ديمكدر .

عائله تشكيل ايتمك خصوصنده كي اساساتي بيلمك و حياتي ده او اساساته
تطبيق ايتمك يونلي دوشونمك - بالخاصه بز مسلمانلر ايچون - الك مهم
بر ايشدر .

زيرا عائله احوالي دوزگون اولماديني و تربيه اصولنه بنا ايدلمديكي
تقديرده ، نه قدر بيوك اولورسه اولسون ، هيچ بر ملت دنيا ده
ياشاماز . ملتلك شرفلريني يوكساته چك شي مليونلر ايله عد ايديلن
هسكدر ، دنيا جسامتنده اولان زرهيلر اوليوب بلنكك آز وقتده
كورديكمز يا خود هيچ بر وقت نظر اعتباره الماديفمز و عائله لردر .
عائله نك نظامي اولمازسه و يا خود انتظامي بوزولورسه فنا اثرى بو تون
ملته . سرايت ايدر : فضيلت يرينه رذالت ، ترقي يرينه تدني عمل آتار .
معرفتلي ملتر قاندملي صنعتلره ايكي آل ايله صارلدقلى حالده
بزدرده الك لزوملي هنرلره اولسون اعتبار ايدلمديكي ؛ روسلرك اديبلري
كندى ملتاريني مسكرات ايچمكدن و قار اوينا مقدن منع ايتمك ايچون
صويه دوشمش چوجوغنى قورتارمغه اوغراشان بابا كچي غيرت
ايتدكلى حالده بزدرده بك چوق اديبلرك بو حاله كنديلري مبتلا

بر ایکی سوز

تبعی، علمی، شرعی، فلسفی، اجتماعی و ادبی آثار عصریہ سیلہ
اشتہار ایتمش اولان روسیہ تورک مسلمان قارده شلریمزدن (عموم
روسیہ مسلمانلری نظارت شرعیہ) رئیس فاضل محترم قاضی رضاء-
الدین بن فخرالدین افندی حضرتلری قارہ و قارنہ لره طابیتقم ایچون
«عائلہ» سنہ ترجمان اولدم.

عائلہ: نسوان ورجال اسلامک برره بریدر.

عائلہ: طلبہ و طالبانہ، ارکک و قادینه عائلہ تشکیلی یوللری کوستره
برقلاغوزدر.

عائلہ: بزه عائلہ روحنی، عائلہ اساسلری بیلدیره حقیقی براخلاق
استادیدر.

عائلہ: عائلہ روحی اولان چوجوغنک تربیه جیسیدر.

عائلہ: قادینه علمک نه اولدیغی اوکره ن علم خواجه سی اولدیغی کبی
قادینک ارکک و ارککک قادینه قارش و وظائفی کوستره تربیه اجتماعیه
آینه سیدر.

عائلہ: قادینک ده ارککلر کبی عین حقوقه مالک اولدیغی تصدیق
ایدن حاکم عصریدر.

والحاصل استاد فضیلتک شمال تورکجه سیلہ یازوبده استانبول
تورکجه سنه نقل ایتدیکمز شوقیمتدار «عائلہ» سنک «مدخل» نذنده
بالمطالعہ آکلاشیلہ جنی اوزره «عائلہ»: خزینہ اخلاق و دینہ ادبدر.

قایا نوری

چوق ایسه ده [۰] بوکا اولان احتیاجی ده قلمله یازوب بیلدیرمک صوک
 درجه کوجدر. هر آدام باشنه بر رساله یازیلیرسه ینه چوق کورولمز .
 عائله اصلاحی حقنده یازیلان رساله لردن چوقلرینی او قودینم کی
 عالی فکرلی عالمر قلمندن دو کولمیش اینجولردن ده قوتم یتدیکی قدرینی
 آلمش ایدم . سلفلر اثرینی خلفلره براققده واسطه اولق امیدیه اشبو
 رساله یی یازدم . علم و عمل عاشقاری بلکه او قومق زحمتنه مساوی اوله جق
 قادر استفاده ایده بیلیرلر ظننده یم .

رضاء الدین بن فخر الدین

IBUL
 SEHIR
 İYESİ
 KİTAPLIĞI

[۰] مع التأسف بویله (عائله) به دائر یازمیش کتابلر بزدده یوقدر دیسه ک
 خطا ایتمیش اولوروز .
 ق . ن

اولدقلری؛ مدنی قوملرده ال عادی کیمسه لرك خانلری تربیه و اخلاق
 درسلی و یریله جک درس-خانلر اولدینی حالده بزدرده اولک صفده
 طوران معتبر قاملیلار، مدینتی، مدنی قوملرک حیات و تلبسلرینه
 ایمر نمکدن باشقا بر شی بیلمیوب مایمون کبی تقلید ایستدکاری [۱]؛
 عالملی حقیقی علملی او کره نوب طور دقلری حالده یک چوق درسما-
 ملری مزک درسلی سفسطه دن باشقا بر شی اولمادینی؛ ملار لک اسه سفسطه ایله
 وقت کیر دکاری و یا خودلققه ایله او طور دقلری [۲]؛ عبادتخانه لر مز و یران
 قالدقلری حالده سفاهتخانه لر یمزک هر ملت کیندن فضله معمور
 اولدقلری؛ طول قلمش قادینلره، اختیار لایوب عاجز قالمش ضعیفلره
 معاونت ایتمک، پدر و والده دن یتیم قالمش چو جو قله هر او کره تمک
 ایچون معلملره پاره و یرلمدیکی حالده معصوم دیقانلیلر یمزی اولایان
 فاحشه لره بول بول پاره لر احسان ایدلیدیکی بو کبی قنالقلر مزک سببی
 ندر؟ ... بو سؤاله و یریله جک جواب: « بونلرک سببی، عائله لر مزک
 احوالک بوزوق اولسندندر » دیمکدن عبارتدر .

عائله احوالی دوزمتمک و یا خود دوزگون حالده دوام ایستدیرمک
 ال لزومی برایش اولدیغدن دنیانک ال بویوک فیلسوفلری و هر ملتک
 مشهور عالملی عمر لرینک قیمتی ساعت لرینی بو خصوصه صرف ایتمکده درلر .
 عائله لری اصلاح ایتمک یولنی و تربیه اصولنی بیان ایدن کتاب یک

[۱] هر کون بیک بر قیاقته یوزینی کوزینی بویایوب عالمک مسخره سی

ق . ن

اولانلرکی ..

[۲] فاتح، شهزاده باشی، بایزید، آنا صوفیه ایله کوشیه بوجاغه صیقیشان
 محلاتده کی قهوه لرده او طوران خواجه نامی آلتنده کی صوفتلر کبی ...

ق . ن

خیرلی قادین ارککنک مائی حفظ ایدر ، ارککنک باشنه کلن
فلاکتلی ازاله یه قوتی یتدیکی تقدیرده غیرتلی برعسکرکی ارککنی
مدافعه ایتک ایچون اولانجه قوتی صرف ایدر . چوق وقت اولورکه
بعض شیرده اقتصاد ایدوب هیچ کیمسه نك خیری اولقمزین آز
چوق مال طویلاوب اک طسار بر وقته ارککنه چیقاروب ویرر ،
ارککنی شاد ایدر .

قادین ، عائله لرك ركنی دیمشدك . ا کر عائله سفینه یه تشبیه ایدیله جك
اولورسه شهسز قادین سفینه نك دومنی تشکیل ایدر . واپورلر سیر
سفرلرنده دومنك حرکته تابع اولدقلری مملکت مثالنده اولان
عائله عائله ایچنده اولان قادین حرکته تابع اولورلر . لکن واپورلر
دومنی قوماندانك امرینه کوره حرکت ایتدیرلدیکی حالده ، قادین
یالکز کندیسنك تربیه سنه مناسب وجهله حرکت ایدر . کوزمنك
اوکنده بوتنان ملنلرك احوالی هر وقت قادینلرك احوالی ایله مناسبتدار
اولدوغی شو دعوانك طوغری اولدیغی اثباته کافیدر . مثلاً :
قادینلری تربیه لی اولان ملت : تربیه لی ، قادینلری تربیه سز اولان
ملت : تربیه سز ، قادینلری فعال و اداره لی اولان ملت : زنکین ،
قادینلری تبیل یاخود مسرف اولان ملت : فقیردر .

قادین و تربیه

انسانلر اخلاق و تربیه خصوصنده قادینلردن باشقا کیمسه یه تابع
دکلدرلر . بیوک مکتبلرده و بیوکسک فکری ذاتلردن تحصیل ایدنلر

عائله وقادين

ارکک ایله قادینک مشروع صورتده اجتماع ایتملرندن، یعنی برقلب و بر وجود اولمالرندن، عائله تشکیل اولنور. ارکک کنديسی ایچون برقادین انتخاب ایتمکله دنیا یاشایشنده شاداق و قایقوسنده برآرقداش، تعیر دیکرله هر برآق و قاره کونلرنده صیغیناجق و تسلیلرله متسلی اوله جق برسر داس بولمش اولور. قادین؛ آدم اوغلنده اولان حاللری کوزه لاندیرمکه سبب اولیجی، قانی کولکلرینی یومشایجی و انسانلرک الفت ایتمه لرینه باعث، بلکه انسانلری جانوار اولمایان انسان ایدیجی برقوتدر. زیرا؛ دوستلق و افریالوق کبی شیرلر، نه قدر قوتلی اولورسه اولسون، عائله تشکیل ایتمک قدرتمده بولونماز.

بناء علیه قادین خدمتیجی دکا، بلکه عائله در. بوسوزده مبالغه وار ظن ایدلسون! چونکه ارککلر عائله نك رئیس لری اولدینی حالده، قادینلر رئیس تصرفنده اولان عائله نك اصل رکن لری و خانه نك مدیره. لریدر. بیسوک بر ذاتک دیدیکنه کوره: قادین اداره سنده اولمایان نهوه نهو دیمک طوغری اولماز و قادین اداره سنده اولمایان بر نهوده اوطور اولمدهدو عائله دنیلمز. قادین - صالحه اولوق شرطیله - دنیا و آخرتک سعادتنه اک برنجی سبب اولدینی کبی هر تورلو راحتده **آئیک آله آمانت ایدلشدر.**

خیرلی قادین توکنمز خزینه اولقله برابر بودنیا سفرنده ارککنه بولداس، چکدیکی مشقترلرده تسلی ایده جک آرقداش، آغیرقلرده اتمکا ایدیله جک بر استاد اولور.

دیکدر ، انسانلری مسعود ایده جک شی کندی وظیفه سنی
 بیلمک و بیلدیکی حسن صورتده ادا ایتمکدر . فضیلت ، یعنی حسن
 اخلاق ، اولماز ایسه علم آفا جک یمش و یرمه جکی هر کسه معلومدر .
 انسانلرک سعادتلری تربیه مه مر بوطدر ، تربیه ده قادیلر الله
 اولدیغندن بالعموم ملتی تربیلی ایتمک و حسن اخلاق صاحبی ایتمک
 قادیلرله تربیه و یرمک و بوندن باشقه لازم اولان تربیه بی چو جوقلرینه
 ویره بیله جک مرتبه یو کس لتمک لازمدر .

ا کر قادیلر آره سنه تربیه و علم طاغیلمش اولورسه ، برنجی
 مقصدیمز اولان تربیه و حسن اخلاق چو جوقلره انتقال ایدهر . و سرعته
 قوم و قبیله و ملت آره سنه داغیلوب آز بر زمان ظرفنده ده کؤک صالحش
 اولور .

تکمیل آدم اولادینه اک اول درس ویره نلرک واک اهمیتلی
 شیلر حقنده معلمه لاک ایده نلرک علم و تربیه دن محروم قالملرینی دوغرو
 بولوق ، بیکلرجه انسانلری کؤتوره جک برواپوری کور و جاهل بر
 آدانه امانت ایده رک یوله چیقارمق کیدر ! . . . قادیلرک تربیه سی
 صوک درجه لازم ایکن بزدرده بو خصوصه قطعاً اهمیت ویره لمشدر .
 قادیلری تربیه ایدوب قادیلر واسطه سیله بتون قوم و قبیله یه حسن
 اخلاق تخمی صاحبق فکری دنیانک هر طرفنده تعمم ایندی بی حالده
 بزدرده بعض کیمسنه لرده « قادیلرله علم او کوره تمک بوزوقلره
 و اخلاقسنلرله سبب اولاجق » دی یه بر باطل اعتقادک بولونمسی تأسف
 ایدیله جک حالدرنددر . علمی ارککلردن بعض وقتلر او درجه بیوک
 قباحتر صادر اولورکه بونلره « عالم اولدقاری حالده بویله قباحتی

اولا بیلیر. لکن بو کبی کیمسه لر هم انارندن آلمش اولدقلری تربیه ایله یشارلر همده بو تربیه یی حیاتلرینک صوکنه قادر صاقلارلر. بوسیدندرکه محترم فیلسوفلردن بری : « انسانلر ، هر وقت ، قادینلرک ایسته دیکی کبی اولاجقلردر . اکر بیوک و فضیلتی آداملره احتیاجکنز اولورسه قادیناره بیوئک و فضیلت اوکره تیسکنز ! » دیمشدر . بو سوز التونله یازلمغه لایق طوغری برسوزدر ! . .

زیرا ؛ تربیه لی قادین آتا و آناسی ، ارکک و چوجغنی الحاصل بوتون عائله خلقی ایله دوست واقربالرینی حتی خدمتچیلرینی تربیه ایدوب حسن اخلاقیه نمون ایدر ، کندیسی ده بختیار یشار . فقط تربیه سز بر اقرسه عمرلرینی بر باد ایدر ، قیزلق و انالق کبی دنیا و آخرت نعمتلرندن محروم قالیر .

بر انسان نه قادر زنکین ونه قادر بو کسک موقع صاحبی اولورسه اولسون تربیه لی قادینی اولماز ایسه بختسزدر . زیرا بخت ، عائله ایچنده راحت باشامقدن عبارتدر . عائله ایچنده راحت کورمین بر انسان ، عائله خارجه اصلا راحت کوره مز .

بوسیدن طولاییدرکه قادینلرک تربیه لی اولملری ضروری برشی اولوب بونک قائده سی بوتون ملته عائددر . لکن قادینلر ایچون لازم اولان علم و ضروری اولان تربیه ناصلی شیدر ؛ ... هیچ شبهه یوقدرکه قادینلر ایچون لازم اولان علم و تربیه دن مقصد ، کندی وظیفه لرینی بیلمک و فضیلت اوکره تمک و صوکر بونلر ایله کوزه ل صورتده عمل ایتمکدر . انسانلری مسعود ایده جک شی ، یالکز علم اولمایوب بلکه علم ایله برلکده اولان فضیلتدر . فضیلت ایسه حسن اخلاق

خزه قدر اهالی جائز اولمیان لزوملی برشی هیلینی اکلاشیدیر. قادینلرک زینتاری: قدیفه اتکلکلری، اییک کوملکلری، آلتون بیله زکلری دکل بلکه تربیه لیدر.



چوجوق تربیه سی وقادین

آنا اولوق بیوک بر نعمت ونظیری اولمیان بر شرف اولدوغنده شه یوقدر. بویله شرف آنالوق وظیفه سنی وقادینلق خدمت لیری بر کتیره نلره عائددر. کندیسنگ دین احتیاج لیری بیلیمک، چوجوق تربیه ایتمک اصوله آشنا اولوق، اوقوموق - یازمق اوکره تمک، قادینلر ایچون بیایمسی لازم اولان صنعتار ایله نه واداره ایتمک اصولی بیلیمک، کوزهل وبوزوق اخلاک نه اولدوغنی آکلامق قادینلرک باشلیجه وظیفه لرندند. لازم اولان شی قادینلرک قاشلره کومولوب اییک وصرمه لره برونوب ضیاقلرده ووت کچیرملری دکل بلکه کندیلرینه امانت ایلمس چوجوقاری - چونکه چوجوقلر آنا لر ائمه قیمتی امانتلردر - وکندیلرینه خاص اولان خدمت لری قصور سنز ادا ایتملیدر.

چوجوق تربیه سی، حفظ الصحه، علم اخلاق، علم روح و اساسات دینه دن - چوق شیاری بیلیمک اوزون تجربیه لره محتج اولدوغندن بوشیلر حقنده - بر آرز معلوماتی اولوق و معلوماتی ده دائما آرتدیرمق ایچون چالیشمق قادینلره عائد بر وظیفه در. وقتنده امزیرمک،

یابدیلر « دنیلمز . علمی قادیناردن ده قنلق صادر اولورسه «یابدقاری قنلقلره سبب علملری اولدی ، دیمک اولسه کرکدر . قنلقلره سبب ، کرک ارککده کرکسه قادینده اولسون ، علم و فضیلتک یوقلغیدر . بونکله برابر بعض زمان ، علمی کیمسه لردن ده قباحث صادر اولور . چونکه بو عالمده اولان سیلر عقللری حیران ایده جک درجهده مختلف اولوب اکثریسی جناب حقک کندیسنه خاص اولان سرلردندر .

قادینلره علم اوکره تمک ضررلی دیمک ، تمامیه حقسزدر . چونکه انسانلرک نصفی تشکیل ایدن وهر بر شیه قابیلیتلی اولان انسانلری - یعنی قادینلری - علمدن بی بهره براقق بالعموم آدم چوجوغنی تربیه دن محروم اتمک سبب اولور .

چوجوقلرینه تربیه و یرمه مین وحسن اخلاق اوکره ته مین قادیندن فائده کورولدیکی شوبله طورسون قان آغلانته جق درجهده ضرر کورولور . زیرا بو کچی قادینلر ملت ایچنده طاعون میقروبلرندن مضر انسانلار یتیشدیرلر .

تربیه سزک ایسه آیری بر تعلیمه محتاج اولیوب بلکه تربیه و یرمه مک تربیه سزک اوکره تمک دیمکدر . ایش بونکله ده قلماز . حتی تربیه سز اولان قادینلر چوجوقلرینه تربیه و یرمک اقتدارندن محروم اولدقلرینه یاقایوب ، طب علمندن محروم اولان برطیب کچی ، اداره لرنده بولونان چوجوقلاری طبیعی حاللرنده براقایوب ، تربیه اتمک صفتیه الکیوک تربیه سز لکاره سبب اولاجق فساد اخلاق درسلری و یررلر . بوبله چوجوقلر هیچ بروقت اصلاح ایدلیه جک درجهده بوزوق اولارق

پیشتر لر . طبیعی حاللرنده قالمش چوجوقلاری کوزل مکتبلر وحسن
 اخلاق صاحبی معلملر واسطه سبله اصلاح ایتمک قولای اولور . لکن
 تربیه سز قادیلردن تربیه آلمش چوجوقلاری اصلاح ایتمک مشکلدر .
 زیرا چوجوق ، آنادان آلدینی تربیه سنی ، عمری اولدوغی مدتیجه
 ترک ایده مز . تربیه سز قادیلر قوجاغنده تربیه آلمش چوجوقلار مکتبه
 کبروب علم تحصیل ایتمک لری حالده ، طبیعتلری بوزولدیغندن طولای ،
 عاملرینده قناشیاره آلت ایده لرلر . بعض کیمسه لر ایچون چوجوغنک
 ثولمه سی ایله مالک تاف اولمی آراسنده هیچ برفرق یوقدر . ممکن اولسه ،
 یوتون دنیا سنی فدا ایدوب چوجوغنک صحت و سلامتینی ساتون آلمق
 ایستر . ایش بومر کزده اولدینی حالده اولومدن داها قورقونج برفور قودن
 خلاص ایتمک ایچون لازم اولدینی درجه ده اوغراشماز .

بر چوجوغنک دینه لاقید اولوب آنا و باباسنه قیامعده ایدیچی
 اولمی و حیاتی بوزوق اخلاق اوزرینه بنا ایلمی اولومدن داها قورقونج
 اولدوغنه هیچ کیمسه مک شهیسی اولسه کرک . کندیسنه خیرلی خلف
 یتمدیروب اختیار لادینی وقت آنک شفقتی کولکستنده راحت حیات
 حکیرمک نیتله بو یوتدیکی چوجوغندن قیامعده کورمکده اولان بابا و آنالک
 اوله چوجوقلارینک دنیا ده یاشاماسنده نه کی فایده اولور ؟ . . .
 کانسکه تزوج ایلمه مش اولسه ایدم ، کاشکه دنیا به کلمه ایدم ، دییه
 عذاب ایچنده بولونان آنا و بابا لر دنیا ده آز میدر ؟ . حال بوکه بویه عذاب لره
 چوق وقتده بابا و آنالک کندیلری سبب اولمقده درلر ، هیچ بروقتده
 چوجوقلرینه لازم اولدوغی تربیه یی و یرمیوب مساهله ایتمک لرندن بویه
 شیلره باعث اولورلر . ایش بویه اولونجه قادیلره تربیه یرمه نک

وقتده اویوتوق ، ایجاب ایتدیگی وقت بیقامق ، البسه لرینی تمیزطومتق
 وکوزهل صورتده بیوتک وکوزهل اخلاقه صاحب ایتک ، یورومک
 سولمک باشلادینی وقت آریجه دقت ایتک لازمدر . چوجقلره ادب
 اوکزه تمک لازم اولدوغنه شهه یوق ایسه ده بوخدمتک بویوک قسمی
 - تکرار سوبیلم - آنالره عاند اولوب ، بونک ایچون بوخصوصه
 دستورالعمل اولاجق شیلری ده بیلمک کرکدر .

چوجوغی تربیه ایتک حدت وشدت ایله ده کیل بلکه حلم ، صبر
 و بصیرت ایله اولمالیدر . بوندن چوجوغی کندی حالته
 براتق لازم اولاجی آکلاشیلماسون ! . کندیسنه کلهجک ضرر
 ایله فائده یی اکلایه میان بوکنج مخلوقه نظارت ایتمک بیوک خطادر .
 بونلری سرتلک ایله یوموشاقلق اورتاسنده اولان (عدالت) یولی ایله
 تربیه ایتک لازمدر .

عدالت اولجوسی ؛ آناسی طرفدن ایدیلن نصیحتلری جزا
 و عذابدن قورقه سیله ده کیل ، بلکه بو حرمتلی حامیسنه اینعاماسیله
 اولور . بابا و آنایه اطاعت ایله دینه حرمت ایتکی ، قاردهش
 و قیبه ایله قوم و ملتی سهومکی ، هر بریبوک و کوچک کیمسه لرله
 لازم اولان معامله ده بولمغی چوجوقلرک قانلریسه سوت ایله
 برلکده قاریشدیرمق هر شیدن اول الزمدر . بو کبی خدمتارک
 چوغی بوخدمتارده کی مسؤلیت قادینلرکدر . بیوک برذات : « برقادینک
 عقلنی اولجه جککز وقت ، حمایه سنده اولان چوجوقلرینه باقیکز ! .. »
 دیمش . سواقده کزدیکمز یاخود بعض نه ولره کیندیکمز وقت ملک
 کبی معصوم وکوکلریمزی تسخیر ایتمکده اولان تربیه لی چوجوقلره

راست کلدیکمز کبی تربیه سز لرخی ده کور مکده یز . آه ، بوصو کره کی
چو جو قور ، کوکلر یز ی نه قادر مایوس ایدیورلر ! بونلرک بویله
بدبخت اولمالرینه سبب آنلرینک قسا تربیه لر ی اولدوغی خاطر مزه
کلنجه یأسمز آرتیور .

هر ایسته دیکی شیئی ، باخصوص آغلایه رق ایسته دیکی وقتده ،
ویرمک و بونک عکسنه چو جو غنک هیچ بر سوزنی دیکله مه مک ،
افراط درجه ده سهومک ، عادتدن فضله کندیسنی مدح ایتمک ، هر حرکت
وهر معامله سنی تحسین ایتمک ، حیجیلی بیجیلی شیلر کیمکی او کره تمک
وهر وقت لذتلی شیلر یدیرمک چو جو غنک اخلاقی بوزمغه الک زیاده
تأثیر ایدن سبیلدر .

تنبلیکی مکروه کوسترمک ، اجتهاد و نشاطی کالات دییه بیلدیرمک ،
کندیسندن بیوکلره حرمت ایتمکی و کوچوکلره مرحمتلی اولمغی
او کره تمک ، کوکلر ندن حسده ، دشمنلق ، تکبر ، غیبت و بالان سویله مک
کبی بوزو قلقلری چیقاروب بونلرک یرینه حقانیت ، ثبات ،
اقتصاد ، عدالت تخملری صاحیلدر . چو جو غنک کوزل اخلاقی
اولماسی ایسته نیرسه بونلر یاییلماملیدر . صاحیلش شیلر برکون کلور

البته کمال بولور .

قادینلرک وظیفه لر ی معلوم شیلر اولدوغی و چوقاری ده چو جقلرینک
کوزله تربیه لی اولمغی آرزو ایتمک لر ی حالده اصول تربیه دن بی خبر
اولور لر سه کوزلرینک نوری اولان چو جقلرینه الک قنا اخلاقی او کره نیرلر ،
چونکه ؛ چو جو قاری طوبلا بوبده : «سویله اولیکز ! بویله اولمایکز !»
کبی مثال کتیره رک قوری سوز سویلک عقلا لقدر ، تعلم دکدر .

تعلیم : تعلیم ایدەجك كيمسەنك تەكمیل حركات و افعالی آلتدە اولانلرە درس و یرمكدر ، فعل ایله اولان درسلردن چوقلری مثال ایله اولاجق درسارە نسبتلە داها فضلە تأثیرلی اولور .

بونك ایچون برقادین هر نه قادار قوری سوز ایله چوجوغنه کوزل شیلر اوکره تیرسده فعلی فنا ایسه فنا اخلاق اوکره یجی عد ایدیلیر . زیرا کنج چوجوقلر بابا و آناسدن کوردکلری شیلری همان تقلید ایدهلر . آنا و بابانك اخلاقی چوجوقلاره برطیعت حکمنه کچر . فنا و عیب شیلری چوجوقلری قارشیسندە چوجوقلاره کوستره رک یا بق عین ایشلری آنلره بایدیرمق ایچون اوکره تمک دیمکدر . مثلاً سرخوشك آرابه یه ینبوبده آرابه یی چوجوغنه قوشدیرتماسی ، سواقدن سرخوش اولارقی جانسز آغاج کی حرکتسز کلن بابانك چوجوغنه : «أی جکرم ! ای اولادم ! سن ده بم کی ایچکی ایچمکی عادت ایت ! بودنیایه کلوبده آرقداشلرم آرسنده اعتبارم اولمدیعی کی سن ده بدبختانه یاشا ! ... » دی یه آزیغلیق اوکره تمسی هیچ برزمان این دکلدیر . انسانه بویله لرینك چوجوغی اولمقدن درت آیاقلی حیوان اولمی داها خیرلیدر . فنا اخلاق بابادن اوغله میراث قالماسنك سببی ایشته بودر . بر برینه حرمت ایتمین بابا و آنانك چوجوقلاری هیچ کیمسه یه ده حرمت ایتمزلر . زیرا بابا و آنالردن فنا عمل اوکره نمش اولورلر . بر بابا چوجوقلارینك کوزلری اوکنده آنالرینه دایاق آتارسه [۰] و یا خود آنالری بالارینه قارشلی باغیرر ایسه چوجوقلری قارشیسندە بونلرک ذره قادار اعتبارلری قالماز .

[۰] یازیقی که بواصول زدهده کولکشمه شدر !

معلوماتی بابالر، منصف قادینلر طرفندن تربیه ایدیلن ملنك چوجوقلری کوزل اخلاقی، شاد، غیرتلی، دوعرو فکری، سالم بدنی، عالی طبیعتی، هر تورلو خیرلی ایشلره مستعد اولارق یتیشیرلر آیلننده کی: « بزله کله جک کونک بابالری، بوملنك حامی و خادملری یز، جناب حق بزه یاردیجی اولور» عباره لرینی هر کس اوقویه بیلیر [۱].

بوکی آنالر و بویله قادینلر تربیه سندن محروم قالمش ملنك چوجوقلری هر تورلو فالقلمره مستعد اولارق یتیشیرلر و یتیشدکلی وقتده ده فائده بکله نیلمیه جک درجه ده مضر انسان اولورلر. یعنی علملری حقیقی عالم اولماقدن باشقا: تیللی قادار جله کار، ریاکار و مداهن؛ تجارلری یالانچی و خان؛ زنکینلری زنکینلک لرینی سفاخته احسان ایدیجی؛ فقیرلری متکبر و بالانیره شهادت ایدیجی؛ طلبه سی هنر سز و اخلاق سز؛ قادینلری احق و ادا ره سز؛ بیوکلی شفق سز؛ کوچوکلی اطاعت سز اولور [۲].

[۱] ایشک باتی آنارک انی بئشه سنده اولدیفندن مع انتأسف بو خصوصه بزده هیچ اعتبار ایدلیدیکی کی آنا تربیه سنک نه اولدوغی ده یلنئور. ق. ن.

[۲] بعض کنجلمزدن زنکینلرمنک اکثر یسندن و خواجه لرمندن فائده یوقدر. چونکه بویله کنجلمر اورویادن علم رینه اخلاق سزاق کتیرمکده، زنکینلرمنر پاره لرینی بک اوغلی عالمزنده و عمو مخانه کوشه لرنده اسراف ایتمکده و پاخود سفیر آله براقنده، خواجه کوهی آلتنده کی صاریقیلرمنر ریاکارلرده و جیبیلرینی طولدرمق بیچون جهلانی صومئده و اوفور و کیکیلکه وقت کچیرمکده اولدق لرندن دولایی همزک حالی آغلانا حق بروصعیتده در! ق. ن.

باصیلوب دنیسایه طاغدیغنی ، کیجه وکوندوزک نه یولده اوزانوب
 قیصالدیغنی ، واپور وواغونلرک ناصل یورودکلرنی ، روزکار وبلوطلرک
 حرکتلرنی تلفون وئاغرافه ناصل مخبره ایدلدیکنی و سائرینی چوجقار
 اویون اوینادقلری زمان اویون آره سنده اویون قدر چاقق اوکره نیرلر و بویله
 شیرلیک سوکیل آنالردن اوکره ندکلری ایچون محبت ایله کوکلرینه یرلشیرلر
 و معلوماتلرنی فضللاشدیرمق هوسی کوکلرنده یرطوتار . بونکله برابر
 فضیلتاره محبت کوسته رمک ، ذالتلردن نفرت ایتمک یولنی چوجوق
 ذهنته قویار . عقلی ایردیکی وقت بیوک آدملرک نه کبی شیرله فخر
 و شرف کسب ایتدکلرنی ، عادل حاکملری ، امنیتلی تجارلری ، زاهد
 هنرچیلری ، دیندار اصنافلاری بیلیر . تنبللکدن به زدیروب ،
 ماتنی سه ومک ، کوکل قیرمامق حقتده اولان مثللری و حیوانات آغزندن
 سوبله دلش حکایه لری ، خسته لق و سلا متلک سبیلرنی ، مجلس و صحبت ادبیلرنی
 غایت کوزل صورتده چوجوقلره سه ودره جک طرزده روایت ایدر .
 بویله چوجوقلره (کوزل تربیه آلمش چوجقار) و بویله تربیه ده
 (کوزل تربیه) دینیر . لکن چوجوغنک صور دینی شیردن کندیسنک ده
 خیری اولیان بر آنا و یا خود تربیه ایدن برقادین چوجوغنک سؤاللردن
 بیزار اولور ، چوجوغنی صوصدیرمق ایچون یالان یا کاش جواب بولوب
 حقیقت رینه چوجوغنک ذهنته قویار . چوجوق ایسه بویله یا کلشلی
 ذهنتده تمام اصاقلار . بالآخره یا کلشنی دوزه لتهن اولور سه ده قبول ایتمز .
 بونک نتیجه سی اولارق چوجوغنک ذهنی اختیار لایوب تولونجه یه
 قدر بوزوق و یا کاش فکر لر ایله طولوقالیر . بعض آنار وقادینلر
 چوجوقلارینی پری ، اذردها ، غولیبانی ایله قوروقلقلری کبی بعضیلری ده

ای تریه و فنا تریه

چو جوق بش آلتی یاشینی کچدکدن صوکره سویلکه و کوزینه کوروندیکی شیلری صورمه باشلار. صبی چو جوقلرک صوروب آکلاری اگ معلوماتلی حقوق عالملرینی حیرته برافه جق درجه ده لزوملی مواد حقیقه در. احبا و اقرابمز، دوست و مسافرلریمز اوزون برسفردن کلدیکمز زمان احوالیزی نه قدر اشتیاقله صورارلرسه صبی چو جوقلرک صورملری بونله نسبتله داها ملایم و معنی داردر.

واقعا زهدن کلوب زریه کیتمکده اولدوغمز بزره معلوم اولمیان برشی ایسه ده بو دنیا سفینه سنک بزلی هر حالده بریره کتورمکده اولدیغه شبهه یوقدر. صبی چو جوقلریمز ایسه بزم حرکت ایتدیکمز نقطه دن حرکت ایدرک کلوب بزره یتشمش لردر. بو خصوصه هر شیشی صورملرینی بر طرفن یاقینق محبتدن، دیگر طرفدن بزم داها اول حرکت ایدوب بر جوق تجربه کوردیکمز دن، بزلردن بر جوق شیلری او کرمک ایچوندر. اکر آچیق و دوغرو دوشونهرک جواب ویرن اولورسه، چو جوقلر هر نه قادر صبی اولورلرسه ده، مکتبه کیتدیکی زمان بیوک معرفت کسب ایتمکه و ذهنلرینه علم تخمیری صاحقه موفق اولورلر.

تفس ایتدیکمز هوانک و ایچدیکمز صویک فائملرینی، بیدیکمز اتمک و کیدیکمز البسه نک نه کبی سعی سایه سنده وجوده کلدکارینی یاغمده اولان قار و یاغ مور ایله قراغ، طولو، کوک کورله مک، نشو و نما بولمق کبی شیلرک نلردن و ناصل حاصل اولدوغنی، حیوانات اهلیه و وحشیه نک ضرر و فائده لرینی، کاغدلرک نلردن یاپیلدیغنی، کتابلر ناصل

«خواجه کبير مکتبه آلون کيدهر، درس اوقوتور»، «خواجه کبير قولاغى کسر» دى به اصلى اصلسز شيلر ايلهده قورقوتورلر وعتله خلاف، اخلاق بوزوجى يالان و ياکلش شيلر ايله قفالارنى طولديرلر. بويله تربيه اک قسا تربيه در و بويله تربيه ايله نلرده «قا تربيه» ايدنلر در. درس و مکتب، خواجه و قالغه ايله قورقوتوق چوجوقلره علمى و علم اهلى دشمن ايتديرمکه سبب اولور. دنياده خواجه نك هيچ چوجوق قولاغى کسديكى وارميدر؟ اکر خواجه قولاق کسهجک اولسه شهبه سز چوجوق بابالرينک قولالقرينى کسردى!

بوندن باشقا اصلى اصلسز شيلر ايله قورقوتورق تربيه ايتمک يوزندن چوجوغک قانى بوزولور، نشاط و غيرتى غائب اولور، هر تورلواحتماللره يول و يرمکه و هم ايله خياللره صائمغه باشلار و صوتنده هيچ کيمسه به فائدهسى اولميان بر قورقاق اولور قالير. حاج بوکه قورقاقلى اک فنا بر اخلاقدر. قورقاق کيمسه نك منت و وطنى ايجون خدمت ايتمى شويله طورسون حتى عائله و شخصى ايجون ده خدمت ايتمى ممکن دکلدر. چوجوقلره مناسبسز قورقاقلى اوکره تمک بتون عائله لرى حتى بوتون ماتى قورقاقلى باليغنه باتيروب چيقارمق ديمکدر.

آلمان يکيتى؛ دين و چوجوقلرينى، مال و جاتنى فدا ايدهرک «بوئر» لر يا دمنه کيتديكى حالده بزم يکيتلر منک سسکوننتلى مملکت ايجنده اولان شهرلره هنر اوکره تمک ايجون اولسون نيجون کيتميورلر؟.. فرانسز علمى؛ علمى بر مسئله نك اصلنه واقف اولمق ايجون طاتلى عمرينى هبه ايتديكى حالده بزلر اصلى بولونمش عمللرى اولسون دوغرو آ کلامغه نيجون غيرت ايتميورلر؟..

روس زنگینری ؛ کندی ملتینک حالی یوکستمک نیتله
 کندیلرینک کیجه کوندوز راحتلرینی ترک ایدوب طوبلادینی
 ماللرینی کال لذتله صرف ایتدکاری حالده بزم تجارلرمن ملتک حالی
 یوکستمک ایسته مدکلرندن باشقا ملتک اسمنی اولسون نچون ایشیتمک
 ایستمیورلر ؟ ..

انکلیز عالمی ؛ صفاسنی لوندرده ترک ایله وحشیلر آره سنه کیدوب
 نسر علم ایتدیکی حالده بزلر کندی محله خلقمزه اولسون ایمان ، فضیلت
 و اخلاق او کره تمکه نچون غیرت ایتمیورز ؟ ..

آمریقا میسیونری ؛ مجوسیلر طرفندن آلی آیاغی باغلانوب
 دو کوله رک قوغولدیغی و خسته خانه دن آبی اوله رق چیقوب تکرار
 مجوسیلر آره سنه کیتدیکی و هیچ بر تحقیره اعمیت و یرمدیکی حالده
 بزلر نچون بوتون عالمک کندیمزه تعظیم و تکریم ایتمه سنی بکلیوب
 متکبرانله طور مقده بز ؟ ..

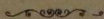
هیچ بر خدمت ایتدی کمز حالده آزر تحقیره صبر ایتیب نهدن
 ذره بی طاغیر قدر کوستر مکده بز ؟ ..

اوروپالی بر عالم ؛ انقراض ایتمش اولان (هیه روغلیف) کبی اسانلرک
 صرف و نحولرینی ترتیب ایتدیگی حالده بزلر کندی لسانمزک صرف
 و نحونینی نچون او کره نمیورز ؟ ..

بر حجار مدرسی ؛ فرانسوز ، روس ، انکلیز ، ژاپون ، عرب و فارسی
 لسانلرینی بیلدیگی کافی کلیوب روسیه نک اوقا ولایتده دیم سحرالرنده اولان
 باشقردلر آره سنه کله رک باشقردلرک اچلرنده کزوب لسان و عادتلرینی
 او کره تمک مشقتی اختیار ایتدیگی حالده بزلر هر وقده روسجه بی

تېخون او کریمورز [۱] ؟

بوسؤالره ویریله جک جواب هم آچیق هم ده قیصه اولوب « انلرک
تربیه لری ائی ، بزم تربیه من فنا! » دیمکن عبارتدر [۲].



باله، موم قادین و وظیفه سی

قادین وظیفه سی؛ بالکنز یمک پیشیرمک، یاتاق یایمق، نهو سپورمک،
چوجوغی وار ایسه امز یروب بشیکه یاتیرمق ، اگر حالی ووقتی یرنده
ایسه بو خدمت لری خدمت جیلره قوماندا ویره رک یابدیرمق ظن ایدن
ارنگلر اولدوغی کبی کندی اساس وظیفه لری دیکر وظیفه لره نسبتله

[۱] رکره دوشونوله جک اولورسه انسانک بالخاصه آره سنده باشادینی ملئرک
لسانی اوکره نمسی کندی آنا لسانی اوکره نمسی قادر اهمیتلیدر. استاد محترم ده
یوفکری کوزه ته رک روسلرک لسانی اوکره نمک بک الزم اولدوغنی ووسلرک
توزک - مسالناق حقنده نه کبی آثار یازه رق کندی ملئرینه اوقوتله جق لری و بو
کبی آتاری اوقوبوب اکلاقی ایچون ده هر حالده روسجه لسانک بیلنسی الزم
اولدوغنی دوشونمدر . صاقین ریاکارلر : « محرم روسیه . میلانلرینک
روسلاشمسی ایستبور » دیمه سرنلر ؟ محرم محترمک شیعدی به قادر یازدینی آثار
توزکاک و اسلا بیک تر قیسی خصوصانه اولوب ملی ایچون یازدینی مفید
آثار فادار بزده اثر یازه جق شو صره ده بر کیمه بی کورسه ک بزم ایچون
برنعمتدر . فقط نه یابلم که بویه استفاده ملی آثار وجوده کتیره جک علما من
یتیشمه ش ویتیشلرده جملا طرفدن تکفیر ایدلشدر!..

ق . ن

ق . ن

[۲] بو خطاب بزده راجعدر .

اهمیتش تلقی ایدن ویا وظیفه لرینی ایفا ایتمه یین قادیبلرده وارددر .
 ارککک امری آئنده اولارق کوچوک برمملکت مشائنده اولان
 عائله نك بوتون اداره سی قادینه مودوع بر وظیفه اولدیغینی و عائله یی
 اداره ایتمسینی بیلمک بر قادین ایچون مهمدر . عائله افرادندن اولان
 کیمسه لری کوزل تربیه ایتمک ، عائله آره سنده کی مصارف و وارداتی
 دائرة انتظامده طوموق ، عائله اعضاسنک جمله سنی مناسب خدمتله تعیین
 ایده رک چالیشدیرمق ، آرده اختلاف ظهور ایتمدیکی وقت هر ایکی
 طرفیده نمون ایده جک صورتده حل ایتمک ، اقربالر ایله یاخود باشقار یله
 عائله آره سنه صونوقلق دوشدیکی وقت اوصونوقلقی ملائمتله ازاله ایتمک
 قادینک وظیفه سیدر .

برمملکتک برچوق محکمه و مامورلری واسطه سیله یاپیلان خدمت لری
 عائله ریئسی اولان قادین یالکزر اولارق یایمغه مجبوردر .
 « قادین فقیر لکه قارشی برعسکردر . وطنی نهو ، استحکامی سعی ،
 فن حربی اداره ، سلاحی ایکنه ایله تیره » دییورلر . اکن قادینده
 یالکزر عسکرلک بولونما یوب صلح حاکمی ، مؤدب ، واعظک کی باشقه
 منصبلرده موجوددر .

عقللی قادین عائله یی مسعود ایتمک خصوصنده ذره قادیلر مساهله
 ایتمز . هر ایشنده اعتدال اوزره بولونور . ارکککنک رضاسنی کسب ایدر .
 ارکککنک آنا و باباسنه حرمت ایدر . ارکککنک دشمنلری ایله مناسبتده
 بولونماز . الندن کلدیکی قادیلر معیشتده اقتصاد ایلر ، اسرافدن اجتناب
 ایدر . ارکککنک مالی حفظ ایدر . ممکن اولدیغی قادیلر بریره مال طویلاز .
 ارکککنک خدمتندن کلوبده ارکککنی کوردیکی زمان دایما شادلق

اظهار ایدر. ارککنه قارشی کلک، فکریخی تخطئه ایتمک ایی دکلدرد.
 زوجک یا کلش برفکره سایدیغنی کوردیکی وقت اصول ایله بیلدیرمکه
 اوغراشیر. مثلا: « بویله یاییسه ناصل اولور؟ » یاخود « بویله یایمق
 مناسب اولمازمی؟ » کی مشاورهده بولونور. لکن بونی ارککنک
 حدتلی وقتنده دکیل بلکه برآز کوکلی یوموشادقندن سوکره سویار.
 زوجک سوزلرینه قاریشهرق یاخود زوجیله اکلنرک فکر
 بیسان ایتمک ایی دکلدرد. بیان ایتمدیکی فکریخی ارککی قبول ایدنجه
 زیاده سیله خوشلانوب قبول ایتمدیکی زمان اوفککنک، قیزمق، مأیوس
 اولمق، صورت آصمق عیدر. زیرا کیجه کوندوز عائله سعادتتی
 دوشونن زوج بعض خصوصده قادیته موافقت ایتمزه بوندن قادیتی
 سهومدیکی لازم گلز.

زوجنه اطاعتده بولونمق و زوجک ایستدیکی کی حرکت ایتمک:
 عائله محبتتی بیان قادیلرک ایشیدر. بلکه بو عملیله کندیسنک و فالی، کوزل
 اخلاقی اولدیغنی و کندیسندن متشبث و عقللی کیسه نیک بولوندیغنی
 کوره رک حمایه سی غنیمت بیلدیکنی اثبات ایدوب هم ارککنک همده
 طانیق قرینک محبتتی جلب ایتمش اولور [۱]. چونکه بویله اطاعت
 خدمتچینک اقدیسنه یاخود برعسکرک قوماندانه اطاعت ایتمسی قیلندن
 اولان اطاعت اولمایوب بلکه دوستک دوسته و یول آرقداشنک
 آرقداشنه اطاعت ایتمسی قیلندن اوله چیی شیه سزدوم.

احتیاج اولمادیغنی حالده کیمک، یمک و ایچمک خصوصده تعجیر
 [۱] قادینک قدر و قیمتی و قادینک ملت و انسانی آناسی اولدیغنی بیان
 و قادیلرک حقوقی تسلیم ایدن ارککاره قادیلر اطاعت و بویله مطیع قادیلرده
 ارککار احترام ایتمکه بورجیدرلر .

ایتمک و غائب اولان شیلره تأثر علامتی کوسترتمک کوزل کچنمک
 دکلی یرسز جفا ایلمکدر . تربیهلی قادینلر لزومسز زینتلری
 طاقورق وانسان مسخرهسی اوله جق درجهده غریب غریب کینههک
 فحش یولنه دوکولش قادینلری تقلید ایتزلر . زوج اولان کیمسه
 کچنمک ایچون اک لزوملی شیاری قازانمق خصوصنده تکمیل راحتی
 ترک ایدوب چالیشدیغی ویاچوققلرینک تحصیل و تربیهلری ایچون هر طرفه
 قوشدیغی زمان فلان و فلان زنکینلرک قادینلرینی تقلید ایدوب ارککنی
 راحتمز ایتمک هیچ مناسبمیدر؟ چوجوق تربیهسی زمانمزده اک
 مشکل بر خدمتدر . اگر بر قادین ارککنک پاره سنی کندیسنی سوسله مک
 یولنده اسراف ایدوب چوجوققلرینک حالی ویران ایدر سه وای او
 قادینه وای !

ارککلر ، یار و اغیاره قارشی البسه سنک ممکن اولدوغی قدر ایی
 اولسنی آرزو ایدنجه : « سنک البسه لرک ایی اولدوغی حالده بنم
 هیچ یوق ! » دی به ارککلرینی ازعاج ایتمک عقللی قادینلره لائق
 دکلددر .

ای حرمتلی قادین ! کچن وقتلرده پدر و والدهنک حمایه سننده
 اولوردک ، آرقداشلرک ایله هر تورلو او یونلر اویناردک ، پدر و والدهنک
 آلدیغی شیللری کییه ردک ! او زمانلر هر شیئی صورمیه بیلیر و هر
 صور دیغکه ده موافق جواب آیلردک ! او وقتلر قیزلق وقتلرک
 ایدی ! فقط شیمدی او کونلر کچدی ، قیز ارقداشلرک یرینه یالکز
 برارکک آرقداشک اولدی ! او یونجاقلرک یرینه چوجوققلرک قائم اولدی !
 شیمدی قیزلق دنیا سنندن چیقوب آنالقی دنیا سننه کیردک ! اولکی

کوکل یأس ایچنده قالیر . شیمدی بویله حاللره دوشمش کیمسه به
 معاونت و آلدن کلدیکی قادار یاردیمده . بولونمق لازم ایکن قیزدیرمق
 وحدتلدیکی وقت باغرمق و کفر ایتمک کوکلری مرحمت ایله طولمش
 قادینلره یاقیشیرمی ؟ .. عقللی قادینلر ار ککلرینک لزومسزیر وحدتلدند
 کلرینی معذور کوررلر .

برار ککک ایستر حال ووقتی یرنده اولسون ایستره فقیر اولسون
 الحاصل نه اولورسه اولسون عائله ویا خصوص قادینی ایچون عیب دکلدرد .
 یالتر معاذالله سرخوش ویا یالانچی اولماسون ! .. اکر برار کک ایچکی ایچمک
 یاخود یالان سویتک بلاسنه مبتلا اولورسه وای او ار ککک بیچاره
 قادیته ، وای اونک عائلهسنه وای ! ..

سرخوشلرک ویا یالانچیلرک عائلهلری صواوستنه بنا ایدلمش بر نه
 کیدرکه بر آرز طوقونولسه در حال ییقیلوب کیدر .

بو سببدن طولانی سرخوشلغه ویا یالانچلغه مبتلا اولمان زوخنک
 باشقه قصورلرینی قادینلر عضو ایتمیلدر . بابا کی شفقتلی ، قاردهش کی
 مرحمتلی دنیا معیشتی و آخرت سعادتلی آئنده اولان قادین ار ککک
 بعض قصورلرینه کوزیوموب آنک حالی تصحیح ایتمک لازمدر .
 ار ککک حیاتی کوزل اولورسه قادین و بوتون عائلهنک حیاتی ده خوش ،
 ار ککک حیاتی قورقولی اولورسه قادین و بوتون عائلهنک حیاتی داها
 قورقولی اولاجقه شبهه یوقدر .

بعض ادیبلرک کندی قیزینه سويلش اولدیغی نصیحتلری بوراده
 ذکر ایتمکی مناسب کوردک : « نکاح وقتنده الک برنجی ایش فنا اخلاقی
 ار ککلردن صاقمقدر . زیرا فنا اخلاق خستهلق اولوب خستهلقدن

عادت‌ترینک بر چوخی بوکون سکا یاراماژ ! آرده بعض عادت‌لر واردرکه
 تمامیله اونوتولماسی لازمدر . البسه خصوصنده باشقارینی تقلید ایتمک
 قیزلره، موده‌سه‌ومک آحق قادینلره یاقیشیر برشی اولدیغندن سنک کپی
 حرمتلی بر آنایه مناسب اولماز ! هر عملک بر وقتی وهر وقتک بر عملی
 واردر . شمدی سنک دوسونجهک ارکککی نمون ایتمک وچوجوقلرک
 ایله نه‌وده مشغول اولمقدر . فاینلر نه‌و ایچنده خدمت ایستکاری زمان
 زنیکنلک درجه‌سنده البسه‌یه احتیاجلری اولماز . قادینلر نه‌وک کللری
 و اوطلرک چیچکلریدر . بعض وقتده سوقاغه چیقمالری ایجاب ایدرسه
 ارککلرینک مساعده‌سیله وادب دائره‌سنده چیقارلر .

برارکک زوجهنی نه‌قادر سه‌ورسه سه‌وسون حدت‌لندیکی وقت
 زوجنک کوکلنی قیره‌جق درجه‌ده سوزسویله‌سی مناسب دکلدر . عقللی
 قادینک ایشی ؛ کوچی یتیشیره ملایمت کوستروب ارککنک حدتی
 تسکین ایتمک ، بو ممکن اولدیغنی تقدیرده بر آز صبر ایدوب وقتی
 بکله‌مکدر . عائله ایچنده ارککنه یولداس وهر شپیده سرداش اولان
 قادین ایچون زوجنی کوجندیرمک - ولوکه طوغری سوز ایله‌ده
 اولسون - یار اشیرمی ؟ .. ارککلر سرت سوزلری و آچی معاملهلری
 بتون دنیا خلقندن ایشیدوب هر شپه معروض قاله‌رق تحمل ایستکاری
 حالده قادینلرینک اک اوافق آچی سوزلرینه اصلاتحمل ایده‌مز لر . بو،
 قادینلری بیانیجی کوردکلرندن دکل اک یاقین دوست واک‌خاص سرداش
 بیلدکلرنددر . عائله تربیه‌سی و دنیا مشقتی ارککلری بعض وقتده سفیل
 کیمسه‌لره بوزسویوی دوکمه‌یه، بعض وقتده‌ده اک عاجز آدم‌لر قارشیسندن
 مأیوس اولاراق دوئمیه مجبور ایدر . بو سیدن حدت فضله‌اشیر .

صافلامق ایسه فرضدر . ا کر زوج ایله برابر یاشامق ایستورسه ک
 زوجی جاندن و کولکدن سومکه چالیش !. زوجک اولان کیمسه ،
 روحسز و بوزوق اخلاق صاحبی اولماز ایسه سنک سودیکک کبی
 اوده سنی سه وهر . چونکه محبت محبتی طوغورر . لکن سه وکک حیا
 ایله برابر اولسون . تربیه لی ارککلرک عقلا رینی تسخیر ایده جک شی
 حیا در . «

« ارککنک سر لر بی صاقلا ، قومشو قادی نلرینه سویله ! چونکه
 قومشو قادی نلردن پک چوقلری سنک حدتلی زماننده سنی محو
 ایده جک شی ایله مباحثه ده بولونورلر : (سنک یرکده بن اولسه ایدم ،
 بویله ایدر ایدم ، شویله یاپار ایدم) دیرلر . حال بوکه سنک یرکده
 اولسه لر دی هیچ برشی یایمق اللرندن گلر دی . «

« بعض قادی نلری کبی ارککنک قارشیننده عاجز و مسکین طور مقدر
 وهر کولکک حکم ایستدیکی بره کیتمکدن صاقیک ! بویله یایمق تربیه لی
 ارککلرک قایلرینه شبهه براقیر ، محبتی سوندورمکه سبب اولور . قادی نلر
 ایچون یایله جق اک کوزهل : یبانیجی یرلره کیتدکلری وقت تیر السه
 ایله کیتمک وارککلرینک یانلرینده کیده رک کوزلله شمکدر « یوزی ،
 بویون و کردانی بودره ایله و دوداقلری قیرمز یویا ایله بویاقدن
 اجتناب ایله ! چونکه بویایار یالانجی و بوزوق قلبلی قادی نلره خاصدر .
 تربیه لی قادی نلرک زینتی بویامق دکل نطاقتدر . « ارکک ایله قادی ن آرهنده
 اختلاف اولورسه قباحت یالکز بر طرفده اولا بیلیر . ا کر قباحت
 یایمق ایسترسه ک عائله شرفنی محافظه ایدن برقادی ن اولابیلسک ! «

« ارککنه ویرمک ایچون کنجک چچکریله حسن اخلاق و صداقت چچکری بیونمکه غیرت ایت ! . . ریا ، مدهنه ، نفاق غالب کلدیجی زماده ارککک کنج قادینلردن زیاده خلوصی ، محبتی ، خیرخواه قادینلره محتاجدرلر . اکر بو شیلره سنده اولورسه کنجک و قنلرک خاطره کلز . اکصوک وصیتمده : (یالان سویله !) دیمکدر . یالان سویله یین قادینک تربیهلی ارککک قارشیسنده دکل ، عاجز واک بدبخت آدملر آرسندهده حرمتی یوقدر وهیچ بروقتدهده حرمت و اعتراری اولماز . »

— — — — —

علم وقادین

قادینلرک عاملی اولملری لازیمدر ، دکلدر؛ بوسؤاله منفی جواب ویرهجک برکیمسه وداها طوغریسی برمسلمان اولسه کرکدر [۰] . قادینلرک تربیهلی اولملرینک لزومندن بحث ایدلمشدی . علمی اولمایان کیمسه نک تربیه اصولندن محروم اولهجنی بدیهیدر .

برکده دوشونواسون ، اننادان واک عادی عد ایتدیکمز چوبانلر بیله بعض شیلری بیلمکه و بیلمکرینی یایمغه مجبور اولدقلری حالده چوجوقلریمیزی تربیه ایدن آنالرده بعض شیلری بیلمکه نیچون مجبور [۰] ظن ایدهرز (مسلمان قادینی) عنوانلی کتابک تورکجه ترجمی ورتقای قادینده علمک اولسنی کورمک ده کیل قادینلری اناس کورمک ایسته مزلر اما نه یایسونلر ! . .

ق . ن

اولسونلر [۰]؟ .. بزم چوققورلیمز درت آياقلى حيوانلردن ده می
آشاغیدر؟ ..

پدر و والدهلرینک کوزهل و فنا عادتلرینی تقلید ایدهن چوققورلک
آنلاری جاهل اولورسه چوققورلینه علم محبتی ، اخلاق درسلرینی
و بیلمسی لازم اولان شییلری کیم تعلیم ایدهر؟ پدرلر هر نه قادر
معلوماتلی اولورسه اولسونلر چوققورلی تربیه ایتمک و قتلری مساعد
اولماز . مکتب معلملری اوقومعی ، یازمهی اوکر تیرلرسه ده طبیعت
واخلاق حقتده والدهلرک اوکره تهجکی شییلری اوکره ته مزملر . بونک
ایچون چوققورق تربیه سی کی خدمتلرک الکیویکی آنلرک اوستونده در .
چوققورلر چوققورق زمانلرنده هر طرفه بوکوله بیلن تازه فدانه
بکزه دکاردن علمسز برقادین بونلری ناصل طوغری یتشیدیره بیلیر!
برمملکتی اداره ایتمک ناصل که تجربیه متوقف ایسه عائله یی اداره ایتمک ده
برچوققور تجربیه لره متوقفدر . بوندن طولای قادیئلرک عملی اولملری
ضروریدر . لکن علم چوققور ، عمر آز اولدیقتدن بیسوک علملرک
تکمیلینی دکل اکثریسی تحصیل ایتمک بیسوک مکتبلرده صقاللری
آغاران ارککاره بیسله ممکن دکلدر . او حالده قادیئلر ایچون تحصیل
لازم اولان علملر نه کی علملردر؟ بو سؤاله : « قادیئلر ایچون
تحصیلی لازم اولان علم ، آنا وقادین اولایسملک ایچون ضروری

[۰] زواللی قادیئلرک جاهل قائلرینه سبب، جاهل تعصبلرله آرمک ایسته یین
ارککار ایله باشنه قوجه بر صاریق ، آرقه سنه برلاطه آلان شریعتک شیندن
خبری اولیان قره قوتلر اولمشدر بوقمه حقیق علماسر قادیئلرکده ارککار ایله
هر حقوقده مساوی اولدقلرینی دائما تصدیق ایتمشدر و ایتمکده درلر . جناب حق
جمله میزى جاهل . تعصبلردن اوزاق بولندیرسون . . ق . ن

اولان علمدر « جوانی ویرر ایسهك احتمال تخطئه ایدلیر .
 مهندس اولاجق کیمسه هندسه علمنی ، ساعتچی اولاجق ساعت
 علمنی ، تلفرافچی اولاجق ده تلفراف علمنی بیلیمکه مجبور اولدیغنی خالده
 آنا وقادین اولاجق کیمسه لرده آنالق وقادینلق علمنی تحصیل ایتمکه
 نیچون مجبور اولماسونلر . . . ؟

بوکا کوره قادیئر مرکز منطق ، کلام ، بیان ، فلسفه و بونلرک
 صرف ونحولرینی تحصیلدن اول دین ، اخلاق وبالعموم آداب معاشرت ،
 خانه ایچنده یاییلاجق صنعت ، اوقومق و یازمق ، عائلهنی اداره علملرینی
 بیلمک و تحصیل ایتمک لازمدر .

چو جوقلری ، خرافاتدن تجرید ایدلمش دین تربیه سیله تربیه ایتمک
 قادیئرک برنجی وظیفه سیدر . دین تربیه سیله تربیه ایدلمش کیمسه
 جناب اللهی حق معبود طایر ، الندن کلدیکی قدر عبادتده بولونور .
 بابا و آناسنه ، محله خالق وقومشولرینه ، نسل وقیله سنه اطاعت و رعایت
 ایدر . هیچ برکیمسه کندیسینی متضرر ایتمز . کندیسینک تحمل
 ایدمه چی شیلری باشقلرینه ده یایدیر مامغه غیرت ایدر و حتی کندیسینی
 طرفندن یاییلمسی دخی طوغری کورمز . کندیسینی هر دائم مدح و ثنا ایدیلیر
 واسمی ده قیامته قادار رحمتله یاد ایدیلیر . اعتقادینی دوزه لتوب لازم
 اولان عمللرینی یایه رق حدت ، ذم و چوق سونلک کبی لیکلرینی سیلمش
 وتمیز کوملکنی کیمش ، صبر ایچولریله ایشلمش اولان رضا قالیباغنی
 باشنه قویتمش ، قناعت کویله رینی قولاقلرینه طاقوب تائی و اطاعت
 یوزوکارینی پارمقلرینه کچیرمش ، چو جوق تربیه سنی و خانه خدمتلیرینه
 ملکه کسب ایتمش ، ده وینک چیچی اولان قادین : سعادتک مجسم

دیکیش دیکمیسی حیات سلطانیغیدر . بو سیدن « علم اداره بیتیه »
 قادینلره ازم اولان برعلمدر . اداره بیتیه علمنی بیلوب عملیاتی ایله
 مشغول اولمق قادینلرک کوکلارینی قنا فکرلردن، اسراف و تفرج کچی
 بوزوق صفتلردن تمیزلر ؛ اپنی و فنا شیاری کوزینه آچیق صورتده
 کوستره؛ آریبجه باقدیغنده حرمتی ، چوجوقلری یاننده مرتبه سنی
 یوکسلتیر و اخلاقی دوزلتیر . بو کون اوقومق و یازمق علملری غایت
 قولای اولدیغندن محله بکچیلری ، نولومه منتظر فانی شیخار وقت
 کچیرمک ایچسون اوقومه بی و یازمه بی اوکره ندکاری حالده عائله ده اک
 جرمتملی منصبه کچمش محترم قادینسک بو هنرلردن محروم قالمسی عیب
 اولمازمی ؟..

یازمق اوقومق بیان و لسانه اشنا اولان قادین اوندی اوطوردینی
 وقت هر تورلو رساله لری اوقور . تاریخ ، جوغرافیا و ادبیات مختلفه دن
 خبردار اولور ، خاطرده طوتولمسی لازم اولان واقعه لری دفترینه
 قیدایدیر . ارککی سفرده ایسه مکتوبلری یازدیرمق و اوقومق ایچون
 بیانچی کیمسه لره سرفرو ایدوب عائله اسرارینی انشا ایتمک مجبور
 اولماز . بونک نتیجه سی اوله رق طاتسز سوزلر سونلک ویلان یا کاش
 خبر ویرمک کچی قنالقاردن قورتولور . مشاهیر علما و فلاسفه نک
 سوزلرینی دیکله یوب استفاده ایدر . و کندینسک علم و فضلندن
 استفاده ایدنک ایچون کندینسه رجالر ایدیلیر . ارککی نه قادیار فاضل
 اولورسه اولسون علم جهتیله ا کا کفو و دنیا سفرنده رفیق اولابیلیر .
 ساق عصرنده ، قادینلرک دکل ، حتی ارککلرک یازی بیلملرینه احتیاج

تمتالیدر . بویله قادین یانسنده « روجیلد » زنکینلکی یاخود امریقا
 ملیاردرلکی هیج مثابهسنده قالیر . علم اخلاقک هرکسندن زیاده
 قادینلره لازم اولدینی شهه سزدر . قاین اکر کوزل اخلاقی اولورسه
 عائلهده کی بوزوقلقلری اصلاح وعائله یی مسعود ایدر . شاید اخلاقسز
 اولور ایسه بوتون عائله یی خراب ایدر . قادین او یله بر زلزله درکه
 خانلر و شهرلر ویران اولور ؛ قادین او یله بر قومانداندرکه اونکله
 شهرلر فتح ایدیلیر .

يمك پشیرمك ، البسه ديكمك ، نهو تربیه سی و آل ایشاری بيلمك
 قادینلر ایچون بویوك كالدر . « هنر : فقیرلکدن امینلک » دیورلر .
 واقعا هنرلی برقادین ، چوجوقلریله طرل ویتیم قالدینی قاره کونلرده
 هنری سایه سنده هیج بریده سفیل قالماز .

عائله نك قوماندانی اولان قادین آل هنرلری بیلیرسه زنکینلک
 نهو ایچنده قالب اسرافات اولماز و ارکک اولان کیمسه محتاج اولدینی
 شیرینی دیکدیرمك ، یماقم ایچون باشقه لرینه بویون اکن . بو، قادینلر
 کندیبی ایچون راحت برایشدر . آل هنرندن محروم اولان قادین
 عمرینی ناصل کچیرر ؟ او یومقله ، مسکینلکه یاشامق یاخود ایسز او طور مق
 قدر دنیاده مشکل شی یوقدر . حال بوکه هنر ایله ایش : فایده وراننه ،
 وجودك سالکینه ، يمك وایچمه نك و او یومنه نك طاباتی اولمسه سبب اولور .
 کیمت نادینی اولورسه اولسون ارککینی خشنود ایتدیکی وقت ،
 وقتی نه وقتیدر بیایر میسکز ؟ ارککی طیشاریدن کلوب نهوه کیردیکی
 زمان قادینك آجیق یوز ووقور بر حالده بولنمی ، حسن اخلاقه دائر
 چوجوقلارینه نصیحتلر ویرمی یاخود ما کنه سی باشنده او طور وب

یوق ایکن یازی بیلن صحابه لر [۰] نادر دکلدی .

کتابلر؛ معلومات و یرمکده سرداش ، یالکزلقده ارقداش ، کوکلی نورلاندیریجی ، رباسز دوست ، تکلیفسز رفیق اولدقلرندن - عقلی وخلق ذاتلر طرفندن یازلمق شرطیله - قادینلره مطالعه الیه فائده لیدر . کتابلر آره سنده اویله کتابلر واردرکه اخلاقسز ارقداشلردن دهامضردر .

فرصت دوشدکجه آنالرمز حفظالصحه قاعده لرندن وخسته باقق اصوللریدن اک مهم اولانلرینی برآز اولسون بیلملیدرلر . چونکه خسته لره باققده قادینلرک مهارتی دهام زیاده در ، چوجوقلری خسته اولدقلری وقت کندی خسته لقلرینی اونوتوب تکمیل قوتلرینی اوکا صرف ایدرلر . خسته یه باققسنی بیلن بر قادینک خدمتی بر دو قنوردن زیاده در . یومشاق سوزی وملایم حرکتی خسته نک کوکلنه باشقه بر راحتق ویرر . حفظالصحه قاعده سنی بیلن آنالریمک ، ایچمک وکیمکده فائده لی اولان شیرلی ضررلیتوندن بک کوزل تفریق ایدرلر . بو بیدن طولایینی باشقالرینه نسبتله بونلرک چوجوقلری سالم یاشلر .

İYESİ
KİTAPLIGI

[۰] بالعموم کتابچیلرده بوانان « مسلملر حریتی » نام مطبوع اثره مراجعت

ق . ن

ایدیکز .

کوزه‌للك و قادين

قادينلرده مطلوب اولان شيلرك بى ده كوزه‌للكدر. كوزه‌للك ايسه ايكي نوعدر: بى ظاهرى كوزه‌للك، ديكرى باطنى كوزه‌للكدر. مطلوب كوزه‌للك باطنى كوزه‌للك. «فكر = عقل» در. كونس ضيايله دنيانى نورلانديردينى كې «فكر» ده انسانك دماغنى نورلانديرر، ذهنى انكشاف ايتديرر، كنديسى طوغرى يولاره سوق ايدر. ظاهرى كوزه‌للك فانى وهر آن سولدينى حالد باطنى كوزه‌للك دائما فضاه لاشان ابدى برسعادتر.

عقل - كيمده اولورسه اولسون - صاحبنى الك بيوك مرتبه‌له چيقارر. فكرلى - عقللى - كيمسه نك صحبتى خوش اولور، بولندينى مجلسده كوكلره سرور وياسلره تسلى ويرر.

بوسيدن طولايى، قانين هروقت كنديسنك فكرى تريبه چالشمليدر. دوشونجهلى اولان برقادين هر نه قدار ظاهرى جمالك چوقلرندن محروم اولسه ده هر كسك حرمت مظهر اولور. فكر هر عيى ستر ايدر.

علماء كياردن برذات اولنك ايسه ديكنديه دوستلى طرفدن كنديسنه ايكي قيز قاردهش كوستريلوب: «برينك كوزنده قصورى وار لكن عقللى، ديكرى برنجيسى قدار عقللى دكل ايسه ده غايت كوزهل. هانكيسى ايسترسه كز اونى آلام» ديدكلرنده: «عقللىسى آليرم» بيورمشلدر. ظاهرى جمال؛ جناب حقل برههسى اولوب بويه هبه به

تأهل اولمش قادين مغرور اولمق دكل، بلکه نعمت بيلوب شكر ايتلدر.
 «ظاهر جمال» اكر صاحبي طرفدن ياييليرسه «صناعي جمال»،
 اكر ياراديليشنده اولور ايسه «طبيعي جمال» اولور.

«صناعي جمال» ديمكدن مقصد؛ يوز ايله قولى و كردان ايله بويى
 بياض و قرمىزى بويالره بويامق، صاچلرى سياهه و يا صارى يه بويامق
 و قاشلرى بولمق اكلاشيلماسون! چونكه بوشيلر «جمال» اوليوب سلامتلكه
 ضرر و يرن «زهر» لدر. «صناعي جمال» دى يه نظافت و تميزلكه
 دينور. اك كوز بر جمال؛ عادى صو و صابوندن ماعدا بر شئيه محتاج
 اولمديغندن آز مصرفلى بر زينندر.

كنديسنه كوزهل كورونمك ايسته ين بر قادين بو كچي بويالرى
 سورمكده مختاردر. لکن ارككلرينه كوزهل كورونمك ايچون بويله
 ياپانلر حقيقه آلدانيرلر. چونكه ترييه لى ارككلر بويله شيلردن هيچ
 خوشلانمازلر. ترييه لى ارككلر؛ كورمكده اولدقلرى كوزهللك بويالردن
 هيچ نمون اولمازلر. ترييه لى ارككلر ك سودكارى كوزهللك سلامتلكه
 ضرر و يرمه ين آيرى بر لطفاندر. ارككلر ك دنيا ده سه و مدكلرى برشى
 وارسه اوده پيس مردار كزمن قادينلردر. بويله بر قادين، حتى ارككنى
 ديوانه اولور درجه ده سه و سه بيله، ارككك كوكلى جذب ابد مز.
 بو سيبدن طولايي اقربالرينه و دوسقلرينه زيارته كيتديكى وقت
 كوزل بر طرزده و غايت تميز اولمى لازمدر. [۱۰]

[۱۰] بو خصوصه اولان بختلك قسم اعظمى [ترييه لى قادين] نام رساله ده
 مذكوردر اور ايه مراجعت اوننه. [ترييه لى قادين] اتادك آيرى بر ايرى اولوب
 اثره كور المزه كچديكى تقديره همان توركجه يه نقل ايله قاره قاره لك انظارينه
 وضع ابد جكر «قون» [۱۰].

طبیعی کوزه‌للك ؛ سالم‌بدنلی ، جاذبه‌لی ، تمیز قلبلی ، اوستی باشی
 بسیط و تمیز ، عقلی سالم ، اطاعتلی اولمقدن عبارتدر. اکر برکیمسه‌ده
 « معنوی کوزه‌للك » اوسته « طبیعی کوزه‌للك » ده بولورسه البته
 نور اوسته نور اولور . لکن بویله قادیسلری بولق ممکنمیدر ؟ ..
 آلتون وسائر قیمتی معدنلرک طوبراق آلتنده کومولو بولندیگی کبی
 بزم بیامدیکمزیرلرده ، پرده آلتنده بویله تربیه‌لی اولان قادیسلرمزده
 موجوددرلر .

آله‌جق قادین

بربرینک طبیعت و اخلاقدن خوشلانیمان کیمسلر اودرجه چوقدرکه
 ایکی آدییم بربره دخی برابر کیتمز لر . بو دنیا سفرنده بربرینه عمر
 آرقه‌داشی اولان ارکک ایله قادینک طبیعتلری بربرینه موافق اولمازسه
 بورویشلرینه ناصل دوام ایده بیلیرلر ؟ و نه صورتله بر جان و بر تن
 اولورلر ؟ بوسیدین یولداش و عمر آرقداشی اولان قادینک حالنی بر آز
 اولسون اکلایق لازمدر .

آله‌جق قادین ؛ اصل نسبلی ، کوزه‌ل ادبلی ، عقل و بدنی سالم ،
 اعتمادلی کیمسلردن تربیه آلمش و کندینه امانت‌ایدیله جک شیلر حقتده
 معلوماتی اولوب دنیسانک آق و قاره کونلرنده آرقداش اولغه لایق
 اولمیدر . کله جک کونلرک معیشتلرینی کوزه‌ل اصول اوزرینه قورمق
 انسانلر ایچون لازم اولدیگی کبی قادین آلمق جهته‌دهده بو اصولدن

خارجہ چیمق طوغری دکادر . چوجقربینک تربیہلی ، اطاعتلی
اولسنی ایستهمین کیم واردر ؟ فقط اک اول تربیہلی اطاعتلی بر آنا
اتخاب ایتمک شرطدر [*] .

تربیہلی ، جاذبہلی اولان قادین عقللی ارککنک کوکلی کندینہ
جذب ایدر وکوکلی کندینہ ربط ایدر . ارککارک کوکلاری قادینلردن
خوشنود وکوکلاری ده آناره مربوط اولماسنده کی فائده ندر بیلیر -
میسکنز؟ .. بونده کی فائده حسابسزدر : کوکلی قادینہ مربوط اولان
ارکک ، زرده اولورسه اولسون ، نامشروع صورتده کندینسی تلویث
ایتمز . وجدانی قارشینسده محترم اولان قادینہ خائناک ایتمکی ده - ولوکه
قادینک خیری اولماسون - عقلنه کتیرمز . کوکلی قادینہ مربوط کیمسه
عمرینی سفاهت خانہلرده کچیرمدیکی کبی عادی آدملر صحبتی ده دیکله مز .
بلکه بالعموم مصرفی کندی خانہسی ایچنه وحاجت اصلیه دنیلرک
شیلره حصر ایدر . مناسبسز برره کیدوب طاقلی اویقوسنی ترک ایتمز
و بدینک قوتی ده ضایع ایتمز . بو اسباب طولانیسه قادینک حسن
اعتقادی ارککنه قارشی محکم اولور . « ابدی حاتم ، صادق زوجه »
اعتقادی قادین قلبه یراشدیرمک لذتی بیان ذات صادق و عقیف زوج
اولمہنک و حامیلکک نه کبی بویوک بر منصب اولدیغنی بیلیر ، صادق
و عقیف بر زوج و ابدی بر حامی اولور . عقللی ، حیمتلی ارکک بوتون

[*] بویله آنایی اتخاب ایتمک ایچون انارک آنا بئیشلرینه دقت ایدلیدر .
بز اولاکندیمزک اخلاقی دوزللملی و اخلاقی تبدیلی ترک ایله اخلاق ممدوحه
آلملی بز که قادینلر زده اخلاقی ممدوحه مزله متصف اولسونلر قادینی اکلار .
قادینہ احترام ایدر ؛ قادینک قیمتی بیلیر ارککار بئیشدرمک و وظیفه لرمزک اک

دنیاسنی ویرر فقط عفتنی محو ایتمز . جاتی فدا ایدر فقط قادینتک
حسن ظننی بوزه جق برشی یایماز . تربیهلی قادینه زوج اولوق شرفه
نائل اولان کیمسه قادینی تطلیق ایتمک بلاسنه دوشمیجکی کبی اوسته
ایکنجی برقادین آلهرق معیشت کوزهلکنی کیده رتهجک شیلیری ده
ارتکاب ایتمز . لکن آلهجق قادینتک تربیهسنی ، اخلاقی وخصوصات
سائرهنی بیلمک قولای برشیمیدر ؟ . بوسؤالک جوابی اطرافیه
دوشوند کدن سوکره ویرلمیدر .

زوجه ایدیهجک قادینتک حالی بیلمکده کی مشکلاک اخلاق و تربیهسنی
اکلامق مادهسی اولوب ظاهری کوزهلکنی بیلمک جهتی ایکنجی
درجهده قالیر . بر ارکک پک آز بر زمانده آلهجفی قادینتک یوزنی ،
قولی ، صاحبی کورمسایله اخلاق و فعلنی بیلمسی ممکن اولاماز .
آلهجق قادینتک حالی الک معتمد ذواتدن تحقیق ایتمک لازمدر .
یونحقیقانه قادینتک تربیه و اخلاقی تماماً دکلسهده برآز آکلامق
ممکن اولابیلیر ، تماماً اوکرهتمک مشکلدیر . فقط ؛ دنیساده
و آخرتده رفیقه اولهجق برآرقداشی بولوق ایچون بویه مشکله تحمل
ایدلمزی ؟ .. سوتی صاغوب ایچمک ایچون بر اینک آلاحق کیمسه
آلاحقی اینکی کوزیله کورد کدن باشقا نسائی ، اخلاقی ، خوینی ،
تربیی کوزلجه تدقیق ایدر ، قومشورندن و کوی خاقندن حتی
چوبانلردن صورمنی اصلا مساهله ایتمز . برآنلق یره سفره چیقمش
آدم بیله واپور و تیره نده اوطورهجینی یرینک کوزل اولسنی ایستر
والندن کلدیکی قدر آبی یربولوق ایچون غیرت ایدر . شهره کیدوبده
ایکی اوچ کون مسافر قالهجق کیمسه بیله یانهجینی اوطهنتک کندبسنی

ممنون ایده جگ بر صورتده اولسنی ارزو ایده چکندن تکمیل اوطه لری
 کرر . شیمدی بوتون خامسنی اداره ایده جگ ، شادلق و کدرلره
 شربک اوله جق ، چوقوقلرینی تربیه ایده جگ ، هر بردولاب و صندوقلرک
 اناختارلرینی صافلایه جق قادینک حالی وطیبعتی بیلمک ایچون مشقتلر
 چکیلیر وزحمتلر اختیار ایدیلیرسه قنای اولور ؟ ..

ارککار : قوت ، دوشونجه و داهاسا ابر چوق شینلرده قادینلردن
 فضله حتی قادینلردن استغنا درجه لرده اولدقلری حالد نکاح ایده جکی
 قادینلرینک حاللرینی اکلامغه مجبور اولورلرسه ، هر وقت قنادلری آتیه
 کیروب صیغه جق اولان ارککارینک حاللرینی قادینلرکده اختیارلری
 اللرندن کیتمدن اول بالتحقیق بیلماری لازم کلیر .

کوهی اوله جق کیسه نک مالنک چوق ، البسه لرینک کوزل
 اولمسندن زیاده طوغوب بیودی بی خانه سنی ، پدر و واندسنی بیلمک
 ضروریدر . مال ، ملک ، ایراد و عقار صاحبی زنکین اولان پک چوق کنجار
 وارکه کوللری برچوبلکدر . بویه آدملردن خیر بکنمز .

کنه و لک

ارکک ایله قادین آره سنده عائله جه لازم اولان برک و محبت ،
 هر ایکسنک بربرینه کفو (عین درجه ده) اولسنه باغلیدر . بویه
 اولدیغنی تقدیرده یوکسک اولان طرفک اشانی طرفی استخفاف ایتمسه
 سبب اولور . ارکک ایله قادین هر وقت بربرینک حقلرینه رعایت

ایتمز لسه هر ایکسی ده بدبخت اولور .

بک چوق کیمسه لک آلاجنی قادینک و وارہ جنی ارککک
زنکینلک نندن یاخود پدر و والده برینک خلق نظرندہ اولان شهرتلر نندن
ماعدہ بر شیاربی کورمدکری واقعدر . بویله یامق عائله تشکیل ایتمک
جهتجه کیبوک یا کلسقلاردن اولوب آجی میومسی چوق کچمه دن کوریلیر .
کفولک ندر ؟ . عوامه کوره : نسل ، مال و جان کبی شیلردہ
بر اولق ؛ خواصه کوره : علم و تربیہ دہ بر برینه مساوی بولونمقدر .
عوامه نظر آ چفتجینک اوغلی بقالک قیزینه کفو اولمدینی کبی
خواصه نظر آدہ ملیونر بر قیر بش اون کتابدن باشقا بر شیئی اولمیان
علمی و تربیہ ارکک کفو اولق شرفدن محرومدر .

تربیه دن مقصد ؛ تول البسه کیمک ، یوزه دوز کون و پودره
سورمک ، کوزلک طاقوب باستون طاشیمق ، یارولرہ کیدوب
مخندہ اوینامق ، قوجه بر صاریق صاروب جاهل اولق ، بک آزشی
بیلدیکی حالده بک چوق بیلیجی کبی کورونمک کبی شیلرک هیچ
برندن عبارت اولیوب ادب دائره سنده عائله شرفی مسافظه ایتمک
دیمکدر .

بوکا نظر آ عائله حرمتنه خال کتیرمک ایسته مین کیمسه هر نه قادیار
فقیر و عاجز اولورسه اولسون تزوجده باشقارینه نسبتله داها زیاده
حائز رجحاندر .

فقیر فقط تربیہ لی بر قیزه فحشخانه لره کیمسنی انسانلغه موافق
کوره ن صاحب نفوذ برزنکین یاخود اوزنکینک اوغلی اصلا کفو
دکلدر . بو کیلری تربیہ لی قیزلره دکل زوج ، حتی خدمتچی اولمقده

لایق دکلدر.

سفاهت دنیا سندن لذت آلمش کیمسه نك هر نه قدر بو کون کیسه
طولوسی آلتونی بولنورسه ده یالین آباق سواقده کزنه سفاهت
بلبلرندن هیچ فرقی یوقدر. زیرا بر آرزو کره بونك ده اولردن بری
اولاجنه شبه یوقدر.

بعض کیمه لر زنکی نکی سودکلرندن کیدیلرینه آرقداشلق ایچون
تربیه سزلی انتخاب ایدرلر. لکن بویله کیمسه لره «عائله احیاسی
ایچون ارقداش انتخاب ایتدی» دیمکدن زیاده «پاره ایله برابر وجودینی
صادی» دیمک داها مناسبدر.

پاره ایله صایلان راحتده یاخود راحتسز زنکی نکی نه کبی فائده
اولایبیر؟ .. دنیا ده یاشادقچه وجود سلامتکی ایله کوکل راحتقندن
فضله زنکی نکی اولمادیغنی بالعموم حکما اعتراف ایتمشلردر. عائله
شرفی محافظه ایدن برانسان دنیا نکی نه کبی اغراقلرینه معروض قالیرسه
قالسون زوجه خائشک ایتمز، اولاد و اجدادینک هیچ بروقت یوزلری
قیزارتماز.

عائله یه حامی اولمق مرتبه سنی بیلن ارکک عزیز عمرینی هیچ بر
وقت بوش و عبث یرلرده کچیرمز. ثروتی قار اوینامق و سفاهتخانه لرده
کزمک کبی دنیا و آخرت بدبختلرلرنده بولونماز.
بناءً علیه نکاح وقتنده هر ایکی طرف هرشیدن زیاده بو کبی شیلره
دقت ایتلیدر. کنج ارکک و کنج قیزلره میللری ساطان و هواری،
حاکم اولدیغندن بوجهتی بلکه دوشونمکه وقت بولامازلر. بونک
ایچون بونقطه لره هر ایکی طرفک و لیلری صوک درجه دقت ایتلیدرلر.

آله جق قادينك كوزه للكندن و واره جنى ار ككك ده زنكىلكندن
باشقا احواله اهميت ويريوب ديكر قصورلرى قصور عدايدنز ايسه
هر ايكي طرف بويوك خطايه دوشدكلرينى برآز سوكره اكلازلر و صوك
درجه متأسف اولور لر .

عائله شرفى محافظه ايدمه يان يا خودار ككسز قالديني وقت چو جقلىرى
حسن محافظه ايه اقتدارى اوليان ، عائله نك چاشيرلرينى يابه ميان ويره .
تيقلىرى يمايه ميان قادينك كوزه للكندن ار كك و بالعموم عائله نه كى
فانده بكلر ؟ ..

قادينى و چو جوقلارنى اوده مأيوس بر اقوب سر خوشلر مجلسنده ،
سفاهتخانه لر اعتسكافنده بولونان يا خود تكميل ثروتى محوايدن ار ككك
زنكىن اولسنده نه كى محسنات واردر ؟ .. بوتون جهان خلقى پاره
ويروب راحتى ساتون آلدقلىرى حالده بويله ار ككى انتخاب ايدن قادين
راحتى ساتوب پاره آلمش اولور ! ..

اكتريا برآز تربيه كورمش قيزلر ، فنا اسملى چيقمش يا خود
چيقمغه باشلاش اولان دلقانليلره ويريلىر . بويله دلقانليلك
بوزوقلقلرينى ابوينلرينك زنكىللىكى اورتسه ده آزر مدت ظرفنده
بويرده آجيلوب كسدى پدر و والده لر ينك خانه لر نندن ده قوغوله جقلىرىنه
شبهه يوقدر . بو بحث ايتديكمز قيزلر پدر و والده لر ينك دقتسزلىكلرى
يوزندن عمر ينك نهايته قدر قايمو ايچنده بولونور لر و راحت يوزى
كورمدكلر نندن طولايى دنيايه وداع ايدر لر .

یاشده موافقت

هرشیدك طبیعی بر مقیاسی وارد ر . « طبیعی مقیاس » خارچنده
 یاییلان ایشدز هیچ بر وقتده فائده بکله نیه چکنندن وقتندن اول ویا
 وقتندن سو کره یا خود برینک وقتی یکمشر اولدینی حالدده عقد ایدیله چک
 نکاح طرفین ایچون - طب و اخلاق نقطه نظریدن - ضرر لیدر . نکاح
 ایدلنجه یه قدر ارکک ایله قادین آرمسندده یاش اعتباریله بر برینه موافق
 اولوق طبیعت طرفندن مجبوریدر . طبیعته مخالف اولان نکاح حقیقی
 نکاح اولمیوب یالکنز بر شکلدن بشقه بر شی دکلدردر . بویله
 نکاحلره « نکاح » دیمکدن ایسه « زاع » و « ندامت » دیمک دها
 مناسبدر . بعض کیمسه لر بو ای نکاحلره « تجارت » دیرلر . واقعا
 اختیار بر کیمسه نك زنکینسی سایه سندده کنج بر قیز ایله عقد نکاح
 ایتمسی یاره قوتیله کنج لکنی ساتون آلمی دیمکدر . یوقسه او قیزك کوکلی
 کندینه باغلا یه ماز . بو قانون نظرندده هر نه قادار ، بر چرم تشکیل ایتمز سده
 اخلاق نقطه نظرندده میدانده طوران بر جاینددر .
 نکاح ایچون طبیعی اولان یاش ارککلرده بکرمی ایله قرق ،
 قیزلرده اون سکیز ایله اونوز آره سیدر . بوندن اول یا خود بوندن
 سو کره اولان نکاحلر فائده سز اولور . فقط هر شیده استنا اولدینی
 کی بعض مملکتلرده ده تیزك نکاح - نی اون سکزدن دون اوله رق
 تقدیر ایدلمش وقادین ایله ارککلک یاشلری آره سندده کی فرق اون یاش
 اوله رق قبول ایدلمشدر . شو حسابجه قیزك یاشی اون سکیز اولورسه

ارگكك يگرمی سكزدن ، قیز اوتوز یاشنده ایسه ارگكك قرقدن فضله اولمه سی ایجاب ایدر . قارت کیمسه ایله کنج کیمسه نك طبیعتلری هروقت بربرینه ضد اولدیغندن برلكده یاشملرنده برفانده کورولمز . طبیعتلرنده برلك اولمیان کیمسه لرده اتفاق اولماز . و اتفاقدن محروم عائله ایسه یالکمز اسم ایله عائله اولوب عائله یه لازم اولان وظیفه لرك تکمیلندن محروم قالیر . تولومك زمانی معلوم اولمایوب اکثر کنج لرك جنازه لرینی قارت لرك دفن ایتدی ردکلری کورولور سده عاده بناً اولوم نوبتی کنج لردن اول اختیار لرده در . بونك ایچون اللی یاشنده کی ارگكکه وارن اون سکز یاشنده کی برقادین ، اون سنه صوکره هیچ برایشه یارامایان بر اختیار ایله برچوق چو جوق لرك مشقتنی اوستنه آلفه مجبور اولور .

بوندن باشقا اطبانك تجربه سنه کوره سالم بدنلی وقوتلی کیمسه لرك چو جوق لری اکثریتله سالم ، ضعیف و اختیار کیمسه لرك چو جوق لاری ده خسته و جیلیر اولور . اللی یاشنده بولنان اختیار بر کیمسه یه وارن اون سکز یگرمی یاشنده کی برقادینك چو جوق لری اگر خسته و ضعیف اوله رق دنیا یه کلیرسه بیچاره قادین زحمت اوستنه زحمت آلمش اوله . جغندن دنیا ده یاشادقچه باشی بلادن قورتولماز . .

ATATÜRK

دو کون

دو کون، حیاتک مسعود برکونیدر. طاقتدن فضله اوله رق یا خود
آداب اسلامیه دن خارج لزومسز یره پاره دو تک مناسب اولدینی کبی
کلیشی کوزل پاره صرف ایتمک ده جو مردلک دکلددر .

یالکز عوامک مدحی ایشیتیمک ایچون یولسز اوله رق عقلی کیمسه
مالی محو ایتمز و اقتدارندن خارج اوله رق بشقه لرینی تقلید ایدوب
سرمایه سنی غائب ایتمز . بو سوزلردن مقصد بیوک برشهرده اولان
مسلمانلری دو کونلرنده کی فوق العاده اسرافلرندن منع ایتمک دکلددر .
بزم عاجز قلممز اونلره واعظلک ایده مز . بلکه بزم مقصدمز اویله
شهر خلقنی تقلید ایتمک مناسب اولمادیقی بیلدریمکدر . بیوک
شهرلرده کی مسلمانلر، اوشهرداخلنده اولان زنکینلردن یا خود زنکین
صورتنده کوزوکن ذاتلردن عبارت اولمایوب بلکه عموم اسلام ملتندن
عبارتدر . بونلرک بیوک قسمی ایسه، کویلرده اوطوران صاف قلبی،
قاعتلی، طوغری سوزلی، ایش سه ورن، آچیق یوزله خدمت ایدن،
حسن اخلاقی، ریاسز، دعواسر، تکلفسز اولان کویلیلردر . بزم
یازدقلمیز و بزم نصیحتمیز ایشته بو کویلیلر ایچوندر . بونلر ایسه
الدکرلی والک محترم خلقلردر .

دو کون وقتنده عادتدن خارج مسرف اولمقله انسانک کوزل اسمی
چیقسه ایدی خلیفه عباسیه نک الشهرتلیسی اولان (المأمون)ک (بوران)

ایله اولان دوکونی قدر کوزل اسم براقان برشی اولمازدی . حال بوکه او دوکون (المأمون) تاریخک بعض سطرلرینک لکلی اولسنه سبب اولمشدر . دو کونلرده قوری بر شهرت ایچون صرف ایدیله جک زنکیندکلرک بر قسمنی اولسون قیز ایله کوکی کندی استقبالرینی تأمین ایملک جهته ، یاخود علم و ملت فائدهسنه ، فدا ایدرلرسه البته کوزل اولور . بر برینه بیانجی اولان ارکک ایله قادینک برلشوب یاشاملری - اطرافلیجه دوشونولورسه - دنیانک اک بیوک حادثه لرندندر . لکن انسانلر بونی دوشونه مدکلرندن لزومی قدر اهمیت ویریلور . بونک اک کوزلی مشروع صورته اولان نکاح و نکاح وقتنده اولان مشروع دوکوندنر . بو سیدن طولانی نکاح و دوکون زمانلرنده ارکک ایله قادینک مسعود اولملری ایچون بابا و آنالر ، دوست و احبابلر جناب حقه دعا و تاز ایتمیدرلر . بر چوق کیمسلر بوکی اهمیتی ساعتلری تقدیر ایدیمویوب کویا تهله آکلاتمش کیمسلرک اظهار نمونیت ایتدکلری کی بونلرده باخلله قالقلرک باشی اولان ایچکیلری حاضر لایوب ، راقی مجلسلری قوروب مبارک دوکونلرینی ، و اسفاء تلویث ایدیورلر!..

مدیتیمز عتد ایتدیگمز چواش و چرمیش خلقلری [۰] اکین اکک ، تک و ایچمک ایچون قیرلره چیققلری زمان کندی مراسملرنجه توبه و استغفار و نیاز ایتدکلری خالده عائله تشکیل ایملک کی عقله کوره

[۰] چواش و چرمیشلرده عن اصل تورک عرقنه منسوبدر . بونلر روسیه تک قزان ، اوقا و بریم ولایتلرله حوالیسنده موجوددرلر . اصلاً و نسلاً تورک اولقله برابر مسلماندرلر . چواشلرک مقداری تخمیناً آلتیوز یکرمی بش بیک؛ چرمیشلرک مقداری ایسه یدییوز الی بیکدر . بونلر بابالزندن کوروش اولدقلری تورک عادلرینی قطعاً ترک ایچوب تورک عاداتیله یاشامقدهدرلر . ق. ن

سوك، اسلامته كوره محترم بر ايشی يایمق خصوصنده قادینلر وچو-
 چوقلردن وبالعموم خلوق اهلیدن اوتانمیوب، عذاب الهیه بی دوشونمیوب،
 جواب ویره جك برساعتك اولدیغنی كوكلنه كتیرمیوب بویله سرخوش
 مجلسلری ترتیب ایدرلرسه مسلمانلغك فضیلتی نرده قالیر؟ . . . ایشته
 كوكل كوزینك كور اولسی بویله اولور! . . .

ایچکی مجلس قوروله رق تشکیل ایدیلن عائله نك سعادتله یاشامسی
 ویاخود بویله نكاحلردن وجوده كلن چوقلرک توفیقلی اولسی اك
 نادر شیلردندر . بوکی شیلرله دوكون یابان پدر ووالدهلر ، قاردهش
 و ولیر ، كوزلرینك نوری و جكرلرینك پارهسی اولان اولادلرینك
 بختسز اولدقلرینی كوره رك لذت آلانلر وحشیلردر . انسانك بویله
 آناسی باباسی ، اقربا وولیبی اوله جفته هیچ اوله مسی دها خیرلیدر .
 دوكون اسمیله ایچکی ایچنلرک حاللری آت چالوب صاته رق بر آرده
 ایچکی ایچن چنكانه لرك حالسدن بك چوق دفعه آشاغیدر .
 چونكه چنكانه لر حیوان صاتوب راقی ایچنكلری حالده بویله انسانلر
 اك یاقین واك عزیز اولادلرینی صاتوب راقی ایچنلرلر . انسانلقدن
 نصیبهدار اولان ارکك ایله قادینك ذره قدر مال وملکی بولونماسون
 ونكاحلرینك ده سواقده یاییلمسنی آرزو ایتسونلر . فقط بویله مبارک
 وحیات یادكلرلنده بر دامله ایچکی اولمشه راضی اولسونلر .

زفاف

زفاف؛ آرملرنده نكاح عقدی اجرا ایدیلن ارکک ایله قادینک ایلك دفعه کوروشملیدر. آرقداش اوله جق قادینه کوروشولدیکی زمان شفقت و احترام ایله سلام ویرمک، ملایم وکولر یوز ایله قونوشمق آدابنددر. هر شیدن اول ارکک ایله قادین اللهندن خیرلی معیشت، حلال رزق، خیرلی ذریتلر ایسته رلرسه کوزل اولور. باخصوص بو وقت هر ایکی طرفک کولکنسه رقت کتیرر. ایلك کیجهده: قادینک اقربالرینی غیبت ایتمکدن، نكاح وقتنده اقربالر آرهنده اولان مناسبتسز واقعلری خاطرلامقدن، مهرچوقلنی و جهاز آزغنی کبی شیلردن، باشقه کیمسه لرك دوکونلرینک شهرتلی و جهازلرینک چوقلغندن، بیانجی قادینلرك کوزللكلرندن و دامادلرینه اولان حرمتلرندن بحث ایتمک آبی دکدر. زیرا بو ساعتلر قادینلرك یوزلری بوروشدیریله جق وقت دکل بلکه کولکلرینه تسلی ویربله جک وقتدر. ناموسلی کیمسه بو کبی شیلری زفاف کیجه لرنده دکل حتی سائر و قتلرده ده قادیته سویله مز و یاشادینی مدتجه اصلا بحث ایتمز. کوك زفاف کیجه سنده و کرکسه سائر زمانلرده بیلیشیق بیلیشیق کولمک، دایما حدتلی طورمق، بیانجی قادینلری مدح ایتمک تربیه لی ارککلرك ایشی دکدر. بر قادین کندیسيله زوجته محرم اولان اقربالرندن بر قیزی ارککنه تقدم ایتملیدر. لکن او ائسناده ایچلرنده نا محرم قادینلرك بولنسی، برچوق کنج قیزلرك صوك مودا البسه کیمش اولدقلری

حاله کلین ایله کووه يك قونوشه جنی مجلسده بولونوب برلکده اوطوره رق
 جای ایچملری اخلاقاً پک قنادر . زیرا انسان اوغلی تزویج ایتمکه
 طبیعت طرفدن مجبوردر و بوتزوج عین زمانده عفت اوزرنده یاشامق
 و کولکی تربیه ایتمک ایچوندر. شیمدی مقصد عفت اولان برایشک ایتداسنده
 حریمی اوله جق قیزدن زیاده بزه نمش و کینمش کنج قیزلر ایله برلکده
 اوطوروب مجلسده بولورسه عفت زهده قالیر؟ باخصوص اوزون
 دوشونجه و اوزون مشقتلر ایله قادینی اوله جق قیزک کولکی راحتسز ،
 کندییی ضعیفلامش اولدیغندن دیگر کنج قیزلرک ایسه کولکل اکندیرمک
 ایچون کلوب کولکلری نشاطلی اولدقلرندن ارککه خوش کورونورلر.
 داهای محبت آنلرنده کووه ی اوله جق کیمسه نک کولکی ایکنجی
 برکوزل قیزه باغلانوب قالمه و بوسیدن کندی قادینی حرمتسز راقعه
 سبب اولور . چونکه انسان اوغلی ملک دکلدر . کولکل هر طرفه کیدر ،
 «یوق نیم کولکم کتمز ، کوزمده باقاز» دی یهن کیمسه نک سوؤزه
 ایناتق صافدرون اقدردر . بناء علیه بوقا عادتی ترک ایتمک لازمدر .

ازدواج و محبت



دنیاده انسانلری بربرینه ربط ایدوب هپسندن بر هیث کشکیل
 ایتدیرهن شینک «احتیاج» اولدیقی معلومدر . یعنی دنیاده یاشایان انسانلرک
 بربرینه محتاج اولملری مدنیشمه لرینه سبب اولمشدر . لکن بیایر میسکز ،
 ارکک ایله قادینی بربرینه باغلایان شی نهدر؟ هیچ شبهه یوقدرکه ارکک

ایله قادینی بربرینه باغلایان شی «محبّت» در . ازدواج ، اکر کوپری به تشبیه ایدیلیرسه «محبّت» ده کوپری بی محکم طوتان قازیقیره ، اکر کارکی بر بنایه تشبیه ایدیلیرسه «محبّت» ده او بنانک طاشلری بربرینه ربط ایدن خرجه بکزه تیلیر . محبت اولان یره عمران ومدنیت کلیر . محبتک وداع ایتدیکی یره خرابیت چوکر .

عائله نك وعلى الخصوص بوتون دنیانك نظامی «محبّت» ایله برلکده یورو مکده در . انسانه فضیلت کتیره ، اخلاقی دوزه لتوب عقلنی تربیه ایدن ، شفقت ومرحمته آلدشیره ن شینک هپسی «محبّت» در .

محبّت ، انسانی هر تورلو ذائلردن تمیزلر . اکر مرغوب والک لزوملی اولان محبت ، ارکک ایله قادین آره سنده اولان محبتدر . زیرا بربرینه محبتلری اولان ارکک ایله قادین ، دنیانک راحتلی شویله طورسون ، عمرلرینی سعادتله کچیرلر . پاک و صاف محبتله بربرینه مربوط اولان ارکک ایله قادین ، بوتون عائله خلقنی حتی خدمتچی وقوم مشورلرینی ده ممنون ایدر .

کندیلری کچینمک اسپانی آرارلرسه میدانده اولمان محبت ده میدانده کلیر ، محکم لیر ، دائم اولور . کچینمک اسپانی بولونمق ایستمدیکی حالده « آره مزده محبت یوق » دی به شکایت ایدن ارکک ایله قادین محبتلرنده حق سزدر . چونکه بویله حال اولدینی زمان ارکک وقادینک امتزاج اسپانی بولمق دیمکدن مقصدیمز اوقونمق ویا خود دعالر یازوب یاننده طاشیمق دیمک دکلدردر [*] . زیرا بوشیلرک نه کبی فائده لری اولدیغنی

[*] شیرینانک نسخه سی ، امتزاج دعالی آمانی ایچون سنبل افندی درکاهنه ، آلکچی بابا بچره سی یازلرینه کیتمک ؛ بابا جعفرک تسیچندن کچنمک ؛ اوقونمش شکریمک ؛ فرق امیرلره ، یدی کریملره اوقونمق کبی اعتقادات باطله دکلدردر ؛ ق . ن

تجربه ایتدک [*]. بزم مقصدیمز اخلاق علماسنک « محبت سبیلری »
 دی یه کوستردکلری شیلری ارکک ایله قادینه توصیه ایتمکدر . ارکک
 اکر قادینک محبتی ارزو ایندرسه قادینک سعادتق ایچون چالیشوب
 قادینک اخلاقده تربیه ایتسون . چونکه یمش اغاچلری نه کبی باقیمغه
 محتاج ایسه لر قادینلرده اوله دقتلی تربیه لره محتاجدرلر . قادینده بریمش
 آغاچیدر . قنایمش ویردیکی وقت ، آغاچی دکل ، آغاچک صاحبنی مؤاخذه
 ایتدکلری کبی قادینده فنا چوجوق یتشدیردیکی وقت قادیندن زیاده
 ارککی مؤاخذه ایتک لازم کلبر .

بر ارکک قادینک طبیعتی کوزل بیلوب هر بر معاملهده تانی ایله
 حرکت ایتلی ؛ قادینلرک حدتلی آتی وقلبرلیده طار اولدیفندن
 مساهلهده بولونملی ، قصورلرینه کوز بومالی ، قادینه قارشق باغره رق
 لزومسز تکبرده بولونمیوب تواضعی ووقارلی اولمیدر . وقار ایله تواضع
 قادینلرک کوکلیرینی جلب ایده چک شیدر .

برارکک قادینه آجی سوز استعمال ایتمه ملیدر وقاطی یورکلی ،
 نمرود چهره لی ، عصبی ، کیندار اولمالمیدر ، اولور اولماز شیلره اهمیت
 ویرمه ملیدر . چونکه بویه شیلر قادینک حرمتی کیدرتمک ، آره یه
 صفوقلق دوشورمک ، اولک نظامنی وطاتی بوزمغه باعث اولور .
 برارکک ایچکی ایچمه ملی ، قار اوینامه ملی ، تئبل وجسارتسز اولمه ملی ،
 یالان سویلوب قادین وچوجوقارینی مایوس براقوب کیتمه ملی ، قادینی
 طرفندن کوستریلن محبت بیلمه مش کبی طور میوب بلکه کوزله
 معاملهده بولنالمیدر .

[*] بلکه اعتقادات باطله قربانلری تجربه ایتشلردر . ق. ن

قادینی البسه کیمک، یمک و ایچمک ایچون عادتدن فضله شیلره
 واسرافلره آلیشدیرمیوب مصارفسز و قولای شیلره قاعته ایتمک اصولی
 اوکره تمیلدر. زیرا زینت ایله لذت ایچکی ایچمک قیلندن اولوب
 بونلرک مبتلاسی اولان کیمسه دائماً فضله لندیرمق غیرتنده بولونور.
 ذاتاً زمانمزده شایع اولان موده لرده بر ایچکیدر. قادین هر وقت
 ارککه تابع اولدیغندن قادینی تربیه ایتمسی ایسته یین ارکک اک اول
 کندی اخلاقنی تربیه ایتمسون.

عفتلی، طوغری سوزلی، اطاعتلی، شفقتلی و آرز سویله ییچی،
 تکلفسز، ساده و ظریف البسه ا کسا ایدن، آز کولن، متواضع و وقور،
 قاعته لی، دیندار، ایش سه و نه، ار کک لره عائد ایشلردن اوزاق طوران
 قادین هر دائم مقبول و هر قادینه مر جحدر.

جمال ایله زینت ار ککلرک محبتنی جلب ایدن شیلردر. بو شیلرک
 هبسی «محبت سبیلری» اولوب ارکک ایله قادین بونلری التزام ایتمیلدر.
 بودیبا سبب عالمی اولدیغنی بیله ن انسانلر بونلری یاپارسه محبتده
 وجوده کلیر.

ار ککک وظیفه سی

هر کسسه کوزهل معامله ده بولونمق شریعت اسلامیه نك برنجی
 قاعده لرندن ایسه ده کوزل معامله نك اک الزمی ده قادین ایله اولان
 معامله در. قادینلر اسلام نظر نده فوق العاده محترم کیمسه لر اولدیغنی
 کی قادینلره رعایت ایدن ار ککلرده اک حرمتلی اولان ار ککلردر.

حساب حق قرآن کریمنده قادینلر ایله کوزل معاملہ بی امر
 ایتمشدور، که مذکور امری یرینه کتیرمک هر بر مسلمانہ لازمدر .
 بوندن طولانی هر بر مسلمان ، قادینه لزومی اولاجق شیلی حاضر -
 لامغه و قادینی هر بر مشکلاتدن قدرتی یتدیکی قدر حمایه ایتمک ،
 قادینه قارشی مرحمتی اولمغه بورحلمیدر . بویله معاملهده بولسان
 ارککک دیسلسی ده کوزل ، آخرتی ده راحت اولور . قادینه کوزل
 معامله ایتمکی شرفلی بروظیفه بیلن ذات شریعت و عقله موافق اولمیان
 شیلری قادینه تکلیف ایتمز ، حتی الک عزیز یاوروسنه اولان شفقتی
 درجه سنده برشفقت ایله قادینی هر بر مشقتلردن محافظه ایدر . بویله یایمق
 عالی طبیعتلی ارکککله یاراشان بروظیفه در . قادینلر من آنا و بالربنک
 عزیز یاورولری و کوزبیکلری اولدقلری خالده آناردن آیریلوب بزلره یار
 و بوتون دردلر مزه تابع اولمایه حاضر طوران سه و کیلی همشیره لریمز دره
 بونلر عائله نظامنی محافظه ایتمک و بالخاصه یارایمق مقصدیله کیجه او بقولرینی
 کوندوز راحتلرینی فدا ایدوب چو چوقلرینه باقوب بیوتمکده در .
 حتی یایمغه مجبور اولمادقلری پک چوق خدمانی کندیلرینک غیرتلیله ،
 آرزولریله یایمقده درلر . شیمدی بونلرک بوکی خیرلردن صرف نظر
 ایدوب کوزل مکافات یایلاچق یرده فنا معامله یایسهق ارکککله
 وانسانلره مناسب اولمیان قباحتلرک الک بیوککی یایمش اولوروز .
 بو سوزلردن مقصد ، قادینلری کیف و هواسنه براقق و هر نه
 یایسه لر سیرجی اولوب باقق اولیوب عقل و شریعتک مساعده ایتدیکی
 یولده کوزل معاملهده بولونمق اولدیغنی بیلدرمکدر . قادین ایله
 اولاجق معامله، افراط و تفریط اولیوب عدالت اوزرنده بولونمقدر .

تربیه‌لی ارکک قایدنه قارشی کوزل معامله‌ده بولوندیگی کبی کندی وقارینی ده محافظه ایدر . یعنی کندییی حرمت ایدر و کندینه حرمت ایتدیره بیلیر . هر ایشده آنکه مشورت ایدوب بریره کیده چکی زمان ، مساعده استحصال ایتک قصیده دکل خبر و یرمک نیئیه ، کیده چکی یری سویلک لازمدر . ار ککی ایله مشورتده بولمسنی عادت ابدن قادین ارککنک کندیسنی سه‌ودیکنه امین اولور و بونک نمره‌سی اوله‌رق کندیسنی ده دائماً صداقتده بولنور . قادینلر هر دایم احترامه و مشورته لایق انسانلردر . بعض قادینلر واردرکه ، اکر عقللرینی طازتمق ممکن اولسه یوزلرجه ارککنک عقللرینه غالب کلیر . شاید قادین طرفدن یرلمش فکر طوغری کورولمزایسه لسان مناسبه یا کلش دوشوندیگی آکلامق ارککنک اک مهم وظیفه سیدر .

قادین ؛ بوسایه‌ده هم مشورت ایدلک شرفه نائل اولدیغندن هم‌ده یا کلش فکری تصحیح ایدلدیکندن ممنون اولور . زوونک شفقت قسادی آلتنده اولدیغنی بیلن قادین زوونجه قارشی ایی فکرلر پروره ایدر ، دایم زوونک رضاسنی استحصال ایتک ایچون چالیشیر ، پدر و والدسندن و تکمیل قارده شلرندن فضله زوونجه سه‌وه‌ر و زوونک شفقته حیران قالیر ، ارککی بولنوب بولنمادیگی زمانده ارککنک خدمتدن داها مقبول بر خدمتی اوله‌جغنی بیلمش بیله اولسه ارککی ایچون او خدمتی ده فتدا ایدر . دییاده بوندن زباده راحت اولورمی ؟ قادین اوندی برشی بیقارکن قضاء قیرمشر اولسه ارکک باغیر ماملیدر . بویله بر حال وقوعنده ارککلرک یا به‌جینی شی باغروب دوونک دکلدیر ،

بيوك بر ضرر اولديغى دوشوتهرك سكوت ايتمكدن . قادين كنديسى
 كلوبده : « بويله بر قصورم اولدى » ديدىكى زمان ياخود قيمتلى شيلر
 قضايه معروض قالدېغى وقتده : « جانم ، الله بوندن بيوك قضالردن
 محافظه ايتسون ، بز حياتده قالدقجه مال بولنور . مع مافيه بوندن
 صوكره دقت ايت ! » كې سوزلر ايله نصيحت صورتده تنبيه ايتمك
 لازمدر . بويله عادتلى اولان ار ككلرك ، قادينلرى ياننده حرمتلىرى
 زياده لشير وموقى يوكسلىر . قادينلر ار ككلرك حدتلرندن دكل غفورلندن
 و وقارلى نصيحتلرندن قورقارلر . قادينلرك بو قورقولى قويونلرك
 قوردلردن قورقولى قىلندن دشمنلر قورقوسى اوليوب محبت ايله
 قارشىق اولان حرمت قورقوسيدر . ار كك اولان كيمسه صحبت ايتدىكى
 وقتلرده كنديسنك هانكى شيلرى سهووب هانكى شيلردن نفرت ايتدىكى
 زمانك عادتى نه اولديغى وچوقولرى نصل تربيه ايتمك لازم كلهجكى ،
 ياقين دوستلر واجابلر ايله دشمنلر ينك احوالى سويله مك و دنياده
 لازم اولان عرف وعادتلىرى بيلديرمك ، والحاصل قادينى ارشاد ايتك
 لازمدر . بويله يايىق قادينلرك ياكلشلقاردن چكىنمه سنه سبب اولور .
 اونو تمقندن وخطا ايشله مكدن انسان منزله اولديغىندن ار ككلر كې
 دينلركده قصورى بولنور . بويله خطالرا كر اسلاميتله قابل تاليفه
 ايسه ، بوقاريدده ديدىكمز كې ، عفو ايديله بيلير ، شايد قادين شريعت
 اسلاميه دن خارج ياكلش ايش يايىش ايسه ياخود قصداً ايشله مش ايسه
 ارقوت مساهله ايتك البته جائز دكلدر . بو صورتده ار كك او ايشك
 عيب اولديغى قادينه كوزلجه آكلاتير . شايد بوندن فائده كورولمز
 ايسه قادينك ولدنه معلومات ويرهرك آناردن يارديم ايستر . كفر ايتمك

دایاق آتقی و نفوذلی کیمسه لره شکایت ایتمکدن اجتناب ایتمک ارککک
 علو همتیدر . روایتلره کوره اصحاب کرامدن بری قادیندن شکایت
 ایتمک ایچون او وقتک خلیفه می اولان عمر الفاروق رضی الله حضرتلرینه
 کیدر . لکن عمر الفاروقک قادینتک قوجه سنه قارشى کلندیکنی قادینی
 شکایت کیدن صحابه ایشیدیر ایشیتمز کیری یه دوزر . بو ذاتک آری یه
 دوندیکنی عمر الفاروق کوروب چاغیرتیر و دونوب کلن ذاته « نیچون
 ایچری یه کیرمدن کیری یه دوندک » دی یه صورار . ذات ده : « یا میر-
 المؤمنین ! قادینم آجی سوزلی اولدیغندن ذاتکزه شکایت ایتمک اوزره
 کلشیدم . لکن قادینکیز طرفندن سزه قارشى کلندیکنی ایشیدوب
 (بو قایغویه عمر الفاروقک کندیبی ده داخل ایتمش) دی یه کیری یه
 دونوب کیتمکده ایدم » دیر . بوکا قارشى عمر الفاروق : « ای
 قاردهش ! قادینلریمز اولری ی تمیزله یوب ییقاییورلر ، البسه لریمزی
 دیکوب کیدیریبورلر ، یکمیزی پیشروب حاضرلیورلر ، چاشیرلریمزی
 ییقاییورلر ، چوققلریمزی ترییه ایدوب بیوتیورلر ، کدرلی ساعنلر-
 یزده کوکلریمزه تسلی ویریورلر . بزم اوستومزده بونلرک یلک بیوک
 اییدنکاری واردر ، شیمدی بونلرک و اییکاری ؛ انسان اولداری
 اونوتوب بزه قارشى بعض وقتلر حرمتده قصور ایدرلر ایسه هیچ عفو
 ایدلریمز ؟... » دیمشدر . صحابه ده خانمسه کلوب اشبو ماحرانی تامیله
 قادیته سوبله مش ، قادیته بوندن عبرت آلوب یشادینی مدتیجه زوجنه
 اطاعت ایتمکی عهد ایتمشدر . قادینلر ارککلاری طرفندن هر وقت
 حرمت کورمکه مستحق ایسه لرده حمل وقتلرنده و وضع حمل ایتدیکنی
 زمانلرده زیاده سیاه حرمته لایق درلر .

بویله کونلر قادینلر ایچون مشقتلی و آغیر کونلر در . قادینلر
 الک آغیر بلالره - ارککلرینک صداقتلری ایچون - صبر ایدرلر
 ایسهده کندی حقلرینک آیاقلر آئنه آئمنسه قطعاً راضی اولمازلر .
 بلکه بونی بک بیوک حقارت عد ایدوب هیچ بروجهله تحمل ایده مزلر .
 بونده قادینلر حقلدرلر . بونک ایچون قادینک حقوقه رعایت ایتمک
 ارککک وظیفه سیدر . قادینلرک حتی محافظه ایدیلر سسه عائله شرفی
 محفوظ قالیر وقادینده ممنون ومسعود اولور .

« قادینک عقیف اولمسنی آرزو ایدن ارکک الک اول کنیدیسی
 عقیف اولسون ! » مقالی غایت کوزل و طوغریدر . بوراده یازاش
 شیر ارککلرک اصلا اهمال ایتمی جاژ اولمیوب اجراسی لازم اولان
 وظیفه لر در . وظیفه سنی بیله رکویا بیلمیه رک بنه مین انسانه ارکک دیمک
 جاژ دکدر . چالیشه رق قازاندینی پاره لر سلیه سننده فحشخانه لر
 ایله میخانه لر ده یاشایان و قار اوینا یورق زینکینلکنی وقیمتلی عمرینی
 تلف ایدن کیمسه نک عائله رئیس اولمسنن ذره قدر اولسون فائده
 کورولمز . کاشکه یالکز فائده کوروله مکله قالسه ؛ بلکه صوک درجه ده
 ضرر کوریلور . عائله رئیس اولانک کیزلی و آشکار سفاهتلرینک
 جمله سی چوجوقلارینه وخلفلرینه میراث قالیر . بونک نه قدر بیوک
 بدبختلق اولدوغنی هر کس بیلسه قنا اولماز ...

طلاق و مفارقت

ازدواج ؛ ارکک ایله قادینک برلکده عائله تشکیل ایدوب برلکده یشامق و برلکده نسل یتیشدیرمک ایچون کندی آرهلرنده یایدقلمری عهد و اتفاقدن عبارتدر . طلاق و مفارقت ایسه ؛ اشبو اتفاقی بوزمق و عهدی ابطال ایتمکدر . ارکک ایله قادینلرک عائله تشکیل ایدوب یکووجود اولهرق یاشاملری طبیعتلرینک بر اولمسنه باغلیدر . زیرا ازدواج بر ایکی کونلک یول آرقداشلقی دکلدن ، ابدی حیات آرقداشلقی شلیغیدر . طبیعتلرنده برلک اولیان ارکک ایله قادینک برابر یشامسی غیر ممکندر . یشانسه بیله یاشاندینی مدتیجه کین ایله یاشانیر . دنیاده بویله یشایشه صبر ایدیلهمن . زوج ایله زوجه آرهنده محبت اولماز . وارکک ایله قادین حصول محبت ایچون چالیشدقلمری حالده بر نتیجه حاصل اولمزسه بر برندن آیرلوق لازم کلیر . ارکک و قادین بر برینه ضد اولدقلمری حالده دهشتلی بر عذاب ایچنده بولونمقدن ایسه کوزل بر صورتده مفارقت ایدوب هر برینک کندی طالعلرنی تربه ایتملری دهاها مناسیدر . طلاق و مفارقت انسانلر آرهنده طبیعی برایش اولدیغندن هر قوم وهر ملتده واردر . فقط بعض ملتلر مشروع صورتدن باشقا بر صورتده مفارقت ایتمکلمری حالده شریعت اسلامیه بونی مشروع و برطاقم قواعدده ربط ایتمشدر .

ارکک ایله قادینندن بریسی کوتو بوله سلوک ایدوب اسمنک چیقیدینی فرض ایدلم . بویله بلایه دوشولدیکی زمان یاخود دوشوله چیکی ۳

ارککک آئده جانسز برصویا کبی ایتمش !.. بو، بزم خلقمز آره سنه
 وبخصوص عوام قافاسنه یرلشمش فنا بر اعتقاددر . کندیلرینه عائد
 فرائضی بیلمدکلری حالده یالکز سویله مکی بیلیرلر . بونک کبی فنا
 فکرلرک و اصلسز سوزلرک خلقمز آره سنه سرعت عجبیه ایله نشر
 اولونمسی آنلره شریعت حکملرنی آکلایجی و ذهنلرنی نورلاندرمقله
 برابر اخلاقورنی ده اصلاح ایده جک یولده وعظ ایدیجی کیمسه لرک
 آزلغندندر . بوندن طولانی عائله لر مرک احوالی فنا بر صورتده بوزولمشدر .
 برقادی کوزل تربیه ایتمک اقتداریده اولمادیغی حالده ایکنه جی حتی
 اوجنه جی قادین آلاز، ملک کبی قادینی اولدیغی حالده فاحشه لر آره سنده
 عمر کچیره ن، قادینی قیزیل قانلره دالدریجی، سن بلوغه واصل اولمایان
 صبی قیزلری نکاح ایدیجی، بابالردن قالان ماللری تقسیم ایتمک ایچون
 آنا بابا بر قارده شارینه دشمن کسلیجی کیمسه لر بزم آره مزده پک
 چوقدر . بوندن باشقه بیتون قریه و شهرلرک یتیم چوجوقلر و فقیر دینلجیلر
 ایله طولاسی عائله مرک بوزوقلغندندر . بوقسالعمری اصلاح ایچون
 جناب حق یزله حسیاتلی، حیثی، درایتلی، احوال عللدن خبردار،
 حقیقه شریعت اسلامییه بی بیان و سوزندن زیاده کندیلی عمل ایدن
 عالملر احسان ایلسون ! .. شریعت اسلامییه ؛ قباحلری عفو ایتمکی،
 مؤمنلر ایله قاردهش اولمکی، بالعموم انسانلره کوزل معامله ده ولونمکی،
 حتی حیوانلره بیله مرحمتلی اولمکی یوربور . یوقسه تمیز یوره کلی
 و مرحمتلی قادینلر حقدنه جانوارلره یاییلمایه جق درجه ده مرحمتسزلیکی
 تجویز ایتمور . « قادینی سهومیورم، بونک ایچون بوشامق فکر نده یم.»
 دی یهن بر کیمسه یه حضرت عمر رضی الله عنه حضرتلری : « سهومز

سرلديكى وقت مفارقت ايده رك كندى شرفنى محافظه ايتك ديكر طرفه
 ايجاب ايدر . بو ايسه طلاقك مشروع اولمسند كورولن فوآنددر .
 لكن شريعت اسلاميه هر نه قدر طلاق وضع ايتش ايسده يالكز
 ضرورتى دفع خصوصنده جائز كورمشدر . يوقسه ادب و اخلاق
 نقطه نظرندن طلاقك عندالله مبعوض بر عمل اولدينى احاديث نبويه
 شهادتيه نابتدر . تطلق ايدلمش قادين - هيچ كيمسه سز اولدينى
 تقديرده - چاليشوب قارنى طويورمغه وياهر تورلو ار ككلره دوشوب
 قالمغه وصوركرده برسفاهتخانهده ياشامغه مجبور اولور .

طلاق يوزندن چوغالان ديلنجينك ، زيادهلشن فاحشهك حدى
 حسابى يوقدر . بونلرك هر برى ملتز ايچون طاعون ووبامقروبلرندن
 دها زهرلى مقروبلردر . تطلق ايدلمش قادينك چوجوغى اولمى
 قادرمشكل برحال تصور ايديله من . چونكه ار ككندن آريلش قدينك
 چوجوقارى ، پدر ووالده لرى ياشادقارى حالده ، يتيم اوله رق ياشارلر .
 حتى اوبله زمان واردركه ، ارلك وفات ايدن قادينندن قلمش اولان
 چوجوقارى ، اووهى آنانك يد تربيه سنه توديع ايتمسيه چوجو-
 قلىنى اووهى آنانك دشمن نظرلرينه تسليم ايتمشدر . بوبله چوجوقلر
 كوزل تربيه وفضيلت يرينه ايكي جامع آره سنده قلمشنى نماز كي تماماً
 اخلاقسز انسان اوله رق يتيشيرلر . بونلر طلاقك ضررلرنددر . بعض
 كيمسه لر دها واردركه قادينلر ايله اولان معامه لرنده كنديلرينك
 هيچ مسؤل اولمداقلىنى ظن ايدرلر . بو كي ار ككلرك دوشونجه لرينه
 كوره : بر ارلك قادينى ايترسه وب برلكده ياشاسين ، ايترسه
 آريلوب قوغسين ، قادينك ار ككته قارشى هيچ برحق اولايوب قادين

ایسک عہدہ وفا و رعایہ یوقیدر؟ دنیا دہ کی خانہ لڑ محبت ایلہ طولشدر! «
دی بہرک تکدیر ایتمشدی [*].

قادینلرہ رعایت ایتمکی و آزرہ دائما شفقت و مرحمت بسلمکی
بیلدیرن احادیث یک چوقدر .



تعدد زوجات

تعدد زوجات؛ ارککک برقادین اوستہ برقاچ قادین آلمسی دیمکدر .
ازدواجدن مقصد ، برلکده یا شامق و برلکده عائله تشکیل ایتمک
اولدیغندن برقادیندن زیادہ قادینلہ عائله تشکیل ایتمک قابل اولاماز .
زیرا عائله تشکیل ایتمک ایکی آرہدہ کی محنتہ مربوط اولوب برارککک
برقادیندن باشقہ برچوق قادینی عین صورتلہ سہومسی ممکن دکلدیر ،
او حالده سہویلمہ یق قادینلرلہ ده عائله تشکیل ایدیلمہ مز . بو یک طوغریدیر .
چونکہ برچوق قادین بر ارککک تکامی آلتندہ طویلا نسہلر بونلرک
هیچ بری بر برینہ دوست اولمازلر ، بالکس دشمن اولورلر . بویله دشمن
اولان قادینلردن متشکل عائلیہ «عائله» دنیله جکئہ «موضعی محاربه»
دینسہ دها کوزل اولور . قادینلرک آغیر خستہ لقلرہ متلا اولدقلری ،
چو جوق طوغور مادقلری وغیر قابل ازالہ عدقلری اولدقلری دوشو-
نولورسہ ارککک ده احتیاجات طبیعیہ سنی ایفا ایده میوب ذریتدن محروم
قاله جنی یک چابق آکلاشیلیر . ایشتہ بویله بر مانع و عذر وقوعندہ

[*] کتاب البیان والتبیین الامام الجاحظ رحمة ج - ۱ - ش - ۱۸۲

شریعت اسلامیة تعدد زوجاته مساعدہ ایتمشدر . لکن بوکی مساعده هر کسه هر زمان بخش ایدله مشدر . پک آغر شرائطه مساعده ایدلشددر . الحاصل بومساعده شریعت اسلامیة نك ادب و دیاتی دائره سنده در . اولکی شریعتلرک بر چوقلرنده قادین آلمق خصوصنده معین بر مقدار بوقدی . شریعت اسلامیة بونهایتسز تعددی درده قادار ایتدی بر منر ، شاید آره لرنده عدالت اولماق قورقوسی اولورسه او وقتده یالکنز بر قادین ایله اکتفا ایتمکی بیلدیرمشدر . عدالت ، ظن ایتدی کمز قادار قولای برشی دکلدر . بناء علیه عدالتله حرکته مقتدر اولمان اوکلک بر قادین اوسته متعدد قادین آلمسی قدینلره یاییلان ظلملرک اک آغریدر . دها طوغریسی عدالتدن قوزقیان کیمسه ، قورقوسی اولمادیغندن قورقالیدر .

عادلانه حرکت ایتک اقتدارندن محروم اولان ارککلرک قادین اوسته قادین المارنده قادینلری وقادینلرینک چوجوقری ، اقربا ونسل وقیله لوی آره سنده آچی ، کین ، حسد ، خصومت ، امتزاجسزلق چوجوق تریبه سنده دقتسزک ، حتی ناموسسزاق و اخلاقسزلفک بولدینی بالتجربه آکلاشا مشدر . بویله شیلر مدنیت اسلامیة نك وماتمزک کوندن کونه مدنی ایستنه خدمت ایدن اک قوتلی سیلردر .

قلملری مؤثر ومفید کتابلر یازان ادیبلر ، سوزلری نافذ اولان خطیبلر بو خصوصده الدن کلدیکی قادار چالیشیرلرسه ملت ایچون او- نوتولیه جق خدمت ایتمش اولورلر . تعدد زوجاته دائر سوز سولندیکی وقت بعض عالملمزک : «شریعت بویله بیوریور» دیدکلرینی ایشیدیردم . فقط بو رساله نی یازدیغم وقت کندیسنی مجاری اوله رق تقدیم ایدن

فاضل بردوستمز، انسانی مصاحبه‌ده، تورکجه اوله‌رق: « بزم آور و پالیلر
 حقیق اسلامیت ایله هنوز آشنا اولامیورلر. اونلر اسلامیتک تعدد
 زوجاتی امر ایتدیکنی ظن ایدرلر. حال بولکه بوفکر طوغری دکلدنر.
 چونکه اسلامیت تعدد زوجاتی امر ایتیمور، یالکیز مساعده ایدیور!»
 دیدی «امر ایدیور» ایله «مساعده ایدیور» آره‌سنده یک بیوک فرق
 واردر. بر وقتلر پیغمبرمزکده بر قاج قادین آلدینی معلومدر. لکن
 پیغمبرمزک چوق قادین آللرینک اسبابی بیوکدر. چونکه، احکام
 شرعییی کندی حیاتنده خلقه تماماً تبلیغ ایتکه مأمور ایدلشدی.
 واحکام شرعیئک بعضیلری صرف قادینلره عاقد اولوب طوغرییدن
 طوغری به ارککلر حضورنده تعلیم ایتک بقای حیاتی موجب اوله.
 حقدی. او زمان مطبعه‌لر اولسادیفندن کتابلر نشر اولونماز و یازمه
 نسخه‌لرده بولونمازدی. تعلیم وتعلم بالعمل اجرا ایدیلردی. قادینلرک
 کندی احتیاجلرینی تماماً تعلیم ایتک وقادینلر واسطه‌سیله ایتک دیگر
 احتیاجلرینی تبلیغ ایتک قولای اولدیفندن تحت نکاحنده بولان قادینلرک
 نشر شریعت یولنده یک بیوک فائده‌لری کورولشدر. زیرا نکاحلی
 قادینلری هر وقت حضور پیغمبریده بولونورلردی. ایشته بونک ایچون
 پیغمبرمزک بردن فضله قادینی واردی. حضرت عائشه‌دن بشقه تکمیلی
 نیبه وچوغنی اختیاره اولدقلری حالده ترویج ایتشلردی. **KITAB**
 بوندن بشقه «ام المؤمنین» اولمق اصحاب کرام وعربلر آره‌سنده
 هرکس طرفندن غبطه ایدیله‌جک شرفلی بر حال اولدیفندن بودرجه‌یه
 نائل اولان ذات مسرتلره غرق اولوردی. «امهات المؤمنین» حضرتلرینک
 اکثریمی بویله شرفی حائز اولمق مقصدیله نکاح ایدلشلردنر، بعضیلریله

حלות ده او نامشدر . کندی سعادتلری ایچون ممنونه یاشادقلرندن پیغمبرمزله بونلر آره سننده قسم ده واجب اولمادیفی مرویدر [*] . «امهات المؤمنین» ک اکثریسی محاربیلرده ویاخود حبشه اولان عجلرتلرده ارککاری ترک حیات ایتمکله نییه قالمش و عربلر آره سننده شریف نسبلی اولمقله شهرت بولمش قادینلردی . بونلرک خاطرلرینی تطیب ایتمک وحمسرتلرینه تسلی ایتمک لازمدی . «ام المؤمنین» اولمق قدر بیوک منصبه لایق هیچ بر تسلی اولمادیغندن «ام المؤمنین» منصبه نائل اولمشلردر . یوندن باشقه اهل اسلام ضعیف ایدی . عربلرک معتبر قبیله لرله اهل اسلامه دشمن اولان قبیله لرندن اولان قادینلرک «امهات المؤمنین» زمره سنه کیرمسيله اوکی قبائل اسلامه دوست و دین اسلامه مشرف اولمشلردر . بونلردن آ کلاشلدیغنه کوره پیغمبرمزلک قادینلرینک بر قاج دانه اولسی سیاسی سبیلره منی ایدی . هر نه قادر مقصددن بر آرز خارجه چیقمش ایسکده بوجمله لر یازمغه مجبور اولدق . زیرا تعدد زوجات حقدنه سوزسولتیدیکی زمان زوجات طاهر اتندنه بحث ایتمک عادت اولمشدر . کله لم اصل مقصده : تعدد زوجاتک هر قوم وهر ملتده مشروع بر صورتده موجود اولدینی انکار ایدیله من . فقط شریعت اسلامیه ، اسباب ضروریون و نظام وانتظام جهندن بو حاله مساعده ایتمشدر . یعنی چوچونغی اولماز یاخود قادین غیرقابل تشفی خسته لغه یاخود سفاهته مبتلا اولاجق اولورسه و بوکی ضرورتلرده بولورسه او وقت تعدد زوجه مشروعدر . بویله بر ضرورت اولمادیفی وعدالتله حرکتدن [*] فتح القدير ابن الهمام رحمة الله ج : ۲ : ص : ۱۹ و شرع بلوغ المرام ج : ۲ : ص : ۱۳۱

قورقولدنی زمان معصوم قادیك اوستنه قادین آلمق موافق اولورمی؟
 معذرتمز حاصل اولان تعدد زوجات : عائله ایچنده دائمی بر غاوغایه،
 ارکك ایله قادین بیتمده کی مربوطیتك ضیاعنه ، ابون ایله چوجوقلر
 واوز قارده شلر آره سننده ابدی بر محبتنزلکه سبب اولور . و بویه
 مؤسف احوالك نتیجه سنده «عائله» روحی بوزولور . اخلاق و روحی
 بوزوق عائله لردن مرکب ملتکده نتیجه سی وخیم اولور .

— — — — —

بدر و والده وظیفه سی

حئارك اك بيوكى بدر و والده اوستونده اولان چوجوق حقیدر .
 چوجوق حقیتمده آنا بابا یاخود بونلر یرنده اولان ولیلر دنیاده مسؤو
 لدرلر و آخرتده ده جناب اللهه جواب و یره جکلر در . بناء علیه بو حقاری
 بیلمک و لزوملی زمانلرده کمال دقت ایله ادا ایتمک فرض اولسه کرکدر .
 تربیه ایلمه مش برابر کیرک آرابه چکمدیکی و صلابانه قوشولمندی
 کبی تربیه ایلمین چوجوقده هیچ بر ایشه یاراماز . انسان تربیه
 ایدیلمه سه انسان اولور ، تربیه ایلمدیکی تقدیرده و حتی حیواندن
 اشغی بر جانور اولور قالیر . چوجوغک کوچوک یاشنده هر تورلو
 تربیه نی آلمغه قابلیتی اولدوغندن بووقتی بیوک برفرستدر . بو سیدن
 طولانی چوجوغک تربیه سی اهمال ایتمک شویله طورسون بلکه صوک
 درجه اعتنا ایله اجتهاد ایتمک لازمدر . چوجوق هیچ بر تخم صاحبلمه مش

ترایه یا خود هیچ یازی یازیلیمش بیاض کاغده بکزه دیکندن نه کبی تخم صاحبپور ایسه اویله اکین ویرر و نه کبی شی یازیلیرسه اویازی اوقونور . چوجوغه اکر کوزل تربیه ویریلیرسه خیرلی و دنیا ایله آخرتده مسعود اولور . یاپه جنی کوزل ایشلرندن تربیه ایدیجیلره و حالی کوره نره کوزله حصه چیقار . اکر بونک عکسه اوله رق تربیه سی فنا ویریلیرسه بیچاره چوجوقده هلاک اولور ، کنهایده ویلیری اوسته یوکلنیر .

چوجوق تربیه سی - تربیه متخصصلرینک سوزینه کوره - کوجوک یاشدن باشلابوب ابتدا اینی ویا فاشیلر اوکره تیلیر ، بالخاصه نظافت و طهارته آیشدیریلیر . هر ایش و عادتلی انتظام داخله قویدیریلور . عقللری ایردکجه طبیعی شیلره ذهنلری ویردیریلیر . مثلاً کوک ، بر ، آی ، کونش ، روزکار ، قار ، بورا ، یاغور کبی شیلر ایله بنا و بوردلر ، طاغ و طاشلر ، چشمه و صولر حقتده قیسه قیسه معلومات ویریلیر . بو بونک عالملر و مشهور فیلسوفلرک مقاللری سوبیلیلیر و علم تاریخک بالخصوص اسلام تاریخک اک مهم ماده لرندن خبردار ایدیلیر . عبرتی شامل حکایه لر و ضرور امثال سوبله نیلوب کندیارینه محاکمه ایتدیریلیر . صکره لازم اولان اعتقادلری - خاص مسالف و اصحاب کرام اعتقادی اولوق شرطیله - آچیق بر صورتده اکلاییلیر ، فرض ، واجب ، حرام کبی شیلری بیلدیریلیر . دین ؛ انسانلرک اخلاقی دوزمه لیمکه ، دنیا و آخرتده بختیار اولسنه قوتلی بر سبب اولدیفندن وقتی کلدیکی وقت مساهله جأر اولمیه جنی اکلاییلد- قدن صوکره چوجوق هانکی مکتبه ویریلیرسه یولندن شاشاز . دین

ووالدەنك ياخود بونلرك وظيفه سنى ايفا ايدن ويا لارك كندىلرينك تربيه لى
 اولمىدەر . اكر ويره چكى تربيه لار ايله كندىلرى كندى اخلاقلارنى
 دوزلتمز لار ايسه حياتلرينك نهايته قدر چوجوقلرى تربيه ايتسه لردە
 هيچ بر فائده كورولمز . چوجوقلرى مستقيمانه تربيه ايتمك آنلرك
 طوغرى سوزلى اولملايينه وهر ايشلارندە طوغريلق بولونمىسنە ، يالان
 سوزلر ايله تربيه ايتمك آنلرك بالانجى اولملايينه ؛ آنلره بددعا ايتمك
 آنلرك بختسىز اولملايينه و تربيه ايتمكدە اولان ايكى كيمسەنك بر برينە
 ضد بر صورتدە تربيه ايتلارى ايسه چوجوغك انسانلقدن چيقمىسنە
 سبب اولور . چوجوقلرك والدىلرى ايله كوزل ياشامق و والده اولان
 رقيقه يى حرمتلى طومتق چوجوقلره علو طبيعت و معاشرت ادبلىرىنى
 او كره تمكدر . والدىلرينە بويلا معاملە ايدلديكنى كورەن چوجوقلر
 يدلرىندە فضلە سه وورلر و كندىلارى تاھل ايتدكلرى وقت بويلا
 معاملەدە بولورلر . چوجوغك يانسە برينە كىزلى برشى و يروب
 « صافلا ، صاقين كيمسە يە كوسترمه ! » ديمك چوجوغە حيله و خيانتلك
 او كره تمكدر . چوجوغە بيلەرك يالان سويلەمك چوجوغى يالان
 سويلەك ، چوجوغك يانسە باغىرمق و لزومسىز شيلر ايچون كولمك
 چوجوغى اخلاقسىزلىق ايله چير و ظلمە آليشديرمق ديمكدر . چوجوقلرك
 قا سوزلرينە قارشى كولمك و پايدىنى فائده سىز ايشلرى تحسبن ايتمك
 چوجوقلرى عارسزلغه ، تربيه سىزلكە و بدبختلغه آليشديرمقدر .
 تحصيلدە بولان چوجوقلره كوزل او بولنر او ينامق ذھن آچيلمىسنە
 سبب اولور . مکتب وقتى كلديكندە مکتبه كوندرمك ، قيرلره كوتورمك
 پدر و والدىنك اساس وظيفه لرندندر . كوچوك چوجوقلرى قيرلره

تربیه سی ویریلیرکن اک مهم اولان برشی وارسه اوده چوجقلره قولای
اکلا تمقدر. مثلاً نیکده اولان رزقلریمز، حال طیبیسنده آقوب طوران
صولر، هر تورلو حیوانلر و بالعموم انسانلر اللهک مخلوقلری اولدیغی
واللهک غایت قدرتی و مرحمتلی خالق اولدوغی دوشوندیرمک و بوندن
صوکره لرینی دخی یاواش یاواش اوکره تمک لازمدر. چوجقلرک ذهنلرینی
قاریشدیروب غیرت لرینی قیران شی : بیلمدکارینی اوقومق ، هیچ
اکلامدقلرینی ازرلمکدر [۰]. اکر بویولده چوجوغه دین تربیه سی
ویریلرسه دیندن هیچ برشی اکلامادینی کبی دینه اولان محبتی ده غائب
اولور . بونک ایچون پدر و والده لرک اک اول «ایمان شرطلری» دییه
نهایتیه قدر (کتیه طیه) یی حفظ ایتدیرماری و علم حالی ازرلنوب
اوقوتلری تربیه اصوله مخالفدر . چوجوقاره ویریله جک تربیه نک
اک لزوملیسی : کوزل عادتلر اوکره تمک و بو عادتلری ده غیر اختیاری
ایشلمکک مجبور اولاجق کبی بر حاله کتیرمکدر .

کوزل عادتلر : تمیزک ، اویقودن ایرکن قالمق ؛ هر عملی بر
قاعده یه بنا ایتک ، وجودینی ممکن اولدیغی قدر خسته لقدن وقایه ایتک ،
آته بینمک ، صوده یوزمک ، یازیلری طوغری و کوزل یازمق ، سوز
سویلرکن ادب دائره سنده سویله مک ، صحبت و مجلس آدابی برینه
کتیرمک ، طوغری سوزلی اولمق ، وقتنده نمازلرینی قیلمق ، حب وطن
و حب ملت ، غیرت ، فدا کارلق کبی فضیلتلردر .

چوجوقلرک تربیه سنده اک مهم اولان شرط ؛ تربیه ایدن پدر

[۰] حافظلریمزک قرآنی پایاغان کبی ازرلد کلری حالده معنائی بیلمدکاری

کو تورمک هر نه قدر کوچ کوریلورسهده صبر و غیرت ایتک لازمدر .
 چوجوقلری تربیه ایتمهین پدر و والدلر وظیفه لرینی سؤ استعمال
 ایده جکلرندن کفرایدن نعمت ایتمش اولورلر . ارکک چوجوقلره نسبتله
 قیز چوجوقلرک تربیه سنه دقت ایتک پدر ایله والدنه ک اشرفلی
 بوجیدر . بونلرک تربیه سی ایچون تکمیل زنکیئلکلرینی واک اشرفلی
 بوجیدر . بونلرک تربیه سی ایچون تکمیل زنکیئلکلرینی واک قیمتی
 وقتلرینی فدا ایتمکدن چکینلمه لیدر .

قیز چوجوق آزامدت ظرفنده قوجه به کیده ر ، برخاه بی اداره
 ایتک وبرعائیه آنا اولمق وظیفه سی کندیسنه امانت ایدیلیر . اگر
 آداب اسلامیه دن وعلوم اجتماعیه ن خری اولماز ایسه چوجوقلری
 ناصل تربیه ایدر ؟ علم اخلاقی نه بولده او کره تیر ؟ ارکک سقی بیلمز
 ویا خود ارکک قارش اولان وظیفه سی ایفا ایتزه ، وظیفه سی بیلمزه
 نتیجه ده بیوک برقاقت ایشله یوب عائله بی خراب ایدر . خانه اداره ایتک
 جهنندن معلوماتیز اولور ایسه یمنکی وایچمکی ناصل تدارک ایدر ؟ ..
 البسه لرینی ناصل دیکر ویا مار ؟ .. متحول و متبدل اولان بو دنیاده
 خدمتچیلر یایار دی بهرک وظیفه اصلیه سی بیلمه مک وهرشیدن نصیبیز
 قالمق پدر ووالده سنک بیوک غفلتلرندن اولور . زیرا بو کون میلیونر
 قادینی اولانک یارین بش یارده محتاج اولدی بی واقعدر . او ایله اولسه ده
 خدمتچیلره ایش کوردیرمک ایچون خدمتکارانی اداره ایتک علمنه
 احتیاج واردر . لزومندن فضله سوسله نوب سواقلره چیقمقدن لزومسز
 یرلره کیتمکدن ، تبیل او طور مقدن قیزلری تحذیر ایتک لازمدر . زیرا
 عائله ریسی اولاجق قادین دین و اخلاق خصه سنده لاقید اولورسه

اداره سنده اولان عائله نك دینه وداع ایده جگنه هیچ بر مانع قالماز .
 دیندن بی خبر یا خود بر آز خبری اولان بر عائله ایچنه دیانتلی ، تقوی ،
 ضیالی بر قادین کلوب کیرر ایسه بوتون عائله یی کندیسه اسپر ایدر .
 کویا وحی کتیرمش فرشته کبی تکمیل خانه خلقی ارشاد ایده بیلیر .

۲۰۵۵۵۴

اولندیر مکده آنا - بابا وظیفه سی

بر قیزی از ککه ویرمک وقتی کلدیکنده هر شیدن اول دیانتلی
 تقوی و کوزک تربیه کورمش بر کیمسه یه ویرمک غیرت ایتمک پدر
 ووالده نك وظیفه سیدر . او ار ککک ولوکه مالی ملکی اولسون . جناب
 حقدن قورقوجی انساندن حجاب ایدیچی ذات قادینتی سهوهر ایسه
 حرمت اوززیده طوتار ، جفا جکدیرمز .

ماله باقوب ورتبه سنه کوز دیکوب ، بوزوق اعتقادلی ، دینده
 اعتبار سز کیمسه لره قیز ویرمک مناسب دکلدرد . دنیا مالی نه قادار چوق
 اولورجه اولسون و دنیا درجه سی نه قادار بئوک عداید بلیر سه ایدیلسون
 آخرت عالنه نسبت ایدلدیکی وقتده هیچ حکمنده در .

تابعون کر آمدن استاذ (محمد سعید بن المسیب) حضرت تلی نك
 کریمه محترمه لرینی او وقتک خلیفه سی اولان (عبدالملک بن مروان)
 اوغلی (ولید) ایچون طلب ایتدیکنده رد ایدوب اصحابی زمره منده

اك فقير برينه ايكي اوج درهم مهر ايله تزويج ايلشدى [*].
 چوجوقلرى اولنديرمكده پدر و والده ايچون چوجوقلره صبر
 ايتك جاز اولاديني كبي چوجوقلرى كندى هوالرينه بر اقوب سیرجی
 اولمقده مناسب دكلدر . زیرا تماميله آرزولرينه بر اقبلسه كنجلك
 سرخوشلغندن و ميلكده قوتلى حاكم اولمستندن احتمال كه ياكيلر
 وياكلدقيريني ده آكلمازلر . بونك نتیجهسى اولارق بويوك ندامتله
 دوچار اولورلر . بونك ايچون آنا و بابا چوجوقلرينه ازدواجده مختار
 اولدقيريني سويليدرلر و اوغللرينه نردد ايتدكلرى جهتي صورميلدرلر .
 جبري صورتمده اولان نكاحده كوكلر بر بريني سه و مديكندن چنملىرى
 زهرلى ودها طرغريمى جهنم عذابى درجه سنده مشكل اولور . مطلب
 اولان شى چوجوقلرك سعاديدر . كوجله نكاح ايتك روا دكلدو .
 جبراً اولان نكاح ايله اكثر دفعه لر بابالر قارت يا خود زنكین ار ككلره
 قيزلرينى و يروب زنكین قادينى ياقمله مسعود باشامق ايسترلر . حالوكه
 سعادت دينلن شى هيچ بر وقت مال ايله ساتون آلتماز . بونك ايچون
 كنج قيزلرى ياشلريله مناسبى اوليان قادملره ، تربيه لى قيزلرى تربيه سز
 زنكینلره و يرمك سعادت اميد ايديله جك تزويج اوليوب ماله وجود
 و سعادت صاتمقدر !..

مرغوب اولان نكاح ؛ آنا و بابا نوزوسيله اوله ن چوجوقلرك
 خوشنودلقلريله اولان نكاحدر . اكر چوجوقلر كنديلرينك مبتد
 يلكلرى و تجربه لر ينكده آزلنى ايله آنا و بابالرك موافق كورمش

[*] وفيات الاعيان ج - ۱۰ : ص - ۲۰۶ . (شهور خاتونلر) نالم
 اتردهده ذكر ايداشدر .

اولدقلری رأیلره ، چوجوقلر ، ممنونیتسزلك اظهار ایدرلر ایسه مناسب برصورتده کؤکننده اولان شبهه سنی دفع ایتمک ، چوجوقلرینی اقناع ایتمک و خیرلی مرادلرینی سویله بهرک کندی آرزولرینه موافقت ایستیرمک ایچون آنا و بابانک غیرت ایتماری لازمدر . خلاصه چوجوقلری جبر ایله اولندیرمک آبی دکلدردر . زیرا مال دکلدردرکه « بکنمندی » دیهرک قیزلر کندیلرینی باشقاسنه ساتوب کیتسونلر ! . . . بربرینه تربیه جهتجه کفو اوله رق بربرینی ایسته مکده اولان یکیت ایله قیزک نکاحلرینه یالکیز فقیرلکی سبب کؤستروب راضی اولمیان آنا و بابلر کندی وظیفه لرینی یایمش اولمالزلر . چونکه اخلاقی کوزل اولان کیمسه نیک فقیرلکی هیچ عیب دکلدردر . مالسز کیمسه ، کیمسه سز مالدن خیرلی دکلیدر ؟

چوجوق تربیه سی

انسانلارک دنیا ده یکدیگرینه فائده و ضرر جهتمدن بک چوق چقلری وارددر . لیکن یویله چقلرک اک بیوکی چوجوق اوستنده اولان آنا بابا حقیدر . بابا و آنا چوجوقلارینک سعادت ایچون کیجه کوندوز چالیشه رق چوجوقلرینی تربیه ایدرلر ، مکتبه کوندرلر ، هنر و صنعت اوکره تیرلر آنا و بابانک بو خصوصده چکدیکی زحمتلر ، کؤکلر نده کؤکله شمش شفقنار حسابسزدر .

اختیار و ضعیف دوشمش بابانی کوتوروب کتیرمکده ، بدیروب
ایچیرمکده اولان برذات :

« — ای محترم بابام! چوجوقاغمدہ بنی ناصل تربیہ ایتدی ایسه کز
بنده سزله اوله باققدهم . ظن ایدهرم که آتالق حقهکزی اودهدم
وسزک مشقتلریکزهده مکافات ویردم! » دیمش و آتاسی ده:

« — ای عزیز اوغولم! جناب حق سندن راضی اولسون! باقادیغکندن ممنونم .
تشکر ایدرم . لکن سنک یکتک کونلری کوروب استراحت ایتک مقصدیله
اوزون عمرلی و سالم اولما کی ایستیه رک سنی تربیہ ایتشم . احتمال سن
بیم دنیا به وداع ایتکلکمی بکله رک بکا باققده سک! زیرا بیم استقبالمدن
امید ایدیله جک فائده یوقدر . حال بویله ایکن بیم تربیہم ایله سنک بکا
باقک ناصل برابر اولایبیر! .. » جوابی ویرمشدر .

چوجوق تربیہ سنده کی مشقتلرک اک مشکلی والده لرده اولدیغنه
شبهه یوقدر . طوغورمق ، امنرمک و سائر بوکی حاللر ، حتی شرعاً
وظیفه دار اولما دقاری خدعتلری کندی آرزولریله بویونلارینه بویکله یوبده
صبر و غیرته خدمتی آنادن باشقا هیچ کیسه یوقدر . بیچاره آنا کندیلی
آج قالب چوجوغنی او یومغه چالیشیر ، چوجوغنک شادلغی ایله
شادلانیر ، قایغوسسیله قایغولانیر . بویله خدمتاری گویا آز ایتش کی
ار ککنک کیسه جکنه ، ار ککنک مسافر و خدمتچارینه ده باقار . پک
چوق آتار واردرکه کوجو جوک یا وروسی بتون کون آل ارا به سی ایله
کزدیرر . بویله قادینلرک بریرینه اون رحمت او قویوب کولکلرینه
تسلی ویره رک ممنون ایدملری ایجاب ایدرکن اکثریا رحمت بریرینه
ار ککارندن تکدیر ، قاینالردن آتار طولوسی سوز ایشیدیرلر .

بویله قادیناری راحت ایده جکلر چوجوقلریدر . بو سبیدن طولای
چوجوقلرک کرک شادلق و کرک قایغو کونارنده آنا و بابالری
اونوتوق دکل بدکه هر وقت معنا و ماده یاردم ایتمک ، والده سنندن
آیری بولنورسه والده سنک زیارتنه کیتمک ، والده سنندن اوزاق
بولنورسه مکتوب ایله حال و خاطر صوروق ، خیر دعالری آلوب هر
بر خیرلی عمللریک ثوابی آناره باغشلامق تربیه اسلامیهدن و اداب
شرعیهدندر . چوجوق ، استقبالده نه قدر بویوک بر آدم اولورسه اولسون،
ابویته قارشی اولان بورجارندن هیچ بر وقت قورتولماز . پدر
ووالده سنک نصیحتلرینه اهمیت ویرمه یین چوجوق ، چوجوق دکل بلادیر .
بو کبی چوجوغه یاخود بو کبی بلایه هیچ بر انصاف صاحبی مبتلا
اولسون ! ...

چوجوقلاریدر ووالده لرینه محبت بسارلرسه ، ابویته دائم خدمتده
بولونورلارسه آتیده کندی چوجوقلرندن ده محبت و خدمت کوررلر .
بالعکس ابویته نانکور اولورلر ایسه نانکورلکک ده اکچوغنی یته کندی
چوجوقلرندن کوررلر . بو دنیا نیک بدایت تشکندنبری تجربه ایدلمش برشیدر .
قیز چوجوقلرک ارکک چوجوقلردن فضله خدمتاره و برچوق مصرفاره ،
دقنلی تربیله ره محتاج اولاجنی شبهه سزدر . ارکک چوجوقلر بالغ اولوب
ارککلر صره سنه کیردکلری و نهایت هر بری بر صنعت و ایش طوتدقلری
زمان پدر ووالده لرینی مشقتلردن بر آز اولسون خلاص ایدرلر . لکن
قیز چوجوقلر بیودکجه پدر ووالده نیک نظارتنه محتج اولورلر .
قیزلر ، بلوغه ایریشمک ده کیل حتی ارککه کیتدکلری وقتده دخی
پدر ووالده سی طرفدن اونوتولمازلر . بونکچون قیز چوجوقلرک

پدر و والدہ قدرتی ارکک چو جوقدن دها زیادہ بیلوب ابوینتہ ابدی
 محبت بیلوب حرمت ایتمک مجبوریتسده در . قیز چوجق کندینک
 آنا بابا بر قارده شلرینہ - ایستر قیز اولسون ایستر ارکک - رعایتکار
 اولمی و آناری طوغری یواہ سوق ایتمکہ جالیشمیلدر . پدر و والدہ یہ
 اطاعت ایتمک و قارده شلری قاردهش بیلیمک خصوصندہ ہر کسدن زیادہ
 قیزارک غیرتلی اولمی لازمدر . قیزلق حیاتی صاییلی کونلر اولوب
 چوق زمان سورمز ، کلوب کچر . بو کون بیکارنی کیدروب یا خود
 باش اورتو اورتوب آناسنک یانندہ اوطوران قیز ، یارین بر خانہ یہ
 آنا اولہرق کیتدیکنندہ قارشوسندہ چوجوقارنی کورہ بیایر . پدر
 و والدہ یہ مطیع وانارک خیرلی دعالرینہ نائل اولان چوجوقلر بویلہ بر
 کوندہ کندی چوجقلر ندن دہ حرمت و محبت کوررلر . پدر و والدہ یہ
 اطاعتلی اولمق نہ قادر شرفلی برایش اولدوغنی بویلہ بر کوندہ تجربہ ایدرلر .
 آنا بابا بودنیادن افول ایتمکری وقت ہر دائم آنلرہ خیردعالیتمک
 وانعام ، احسان و سائر کوزل عمللر ایلہ روحارنی شادلاندرمق
 چوجوقلرک اک بیوک بورجلریدر . میرانلری قلمش ایسہ مصلحت
 ایلہ ویا مساوات تقسیم ایتمک لازمدر . بعض چوجقلر کورولورکہ ؛
 پدر و والدہ لری وفات ایتمیکی زمان میراث خصوصندہ قاردهش ویا
 اقربالریلہ منازعہ ایدوب آرہارندہ کی قاردهشک یا خود قرابت باغلارنی
 قویارلر ویکدیگری حقدہ قنا سوز و کوتوشیلر سوبیلہ یوب وحشی
 جانوارلرک بربرینہ یا مادقلری وحشتلری یاپارلر . ماللرینک بیوک
 برقسمنی دعوی وکیللرینہ وروب کندیلری خصومتدن باشقا برشی
 قازانمازلر . بوسیدن پدر و والدہ لرینک اسملرنی تحقیر ایدوب کندیلری

مختمز چو جو قله مثال اولور لر. عائله نك شرفي؛ پدر و والده به رعایت
ایتمک ایستین کیمسه لرك انصاف یولندن خارجه چیقما ملرله قائمدر .
کندینی بیلن کیمسه جاننی فدا ایدر ، لکن دنیاسی ایچون کیمسه یه
حرمت سزلك ایتمز . آنا بابا قارشیسندن باغره رق قونوشمه مق ، ادیبانه
مباحنه ده بولونمق ، هر دئم آنا باباسندن باشقا کیمسه یه محتاج اولمه مق ،
قنا قیزلر ایله آرقداش اولمقدن صاقتمق ، آل و آباق و یوز کبی اعضا لر یله
السه لرینی تمیز طومق ، قولاق ایله برون و آغز ایله دیشلرینی هر وقت
ییتامق ، بروتنی قاریشدرمه مق ، طرناق لرینی بو یونمه مک و یارمقاری
چیتلا تمق ، هر کون صاچلرینی طارامق ، دار و قیصه السه کیمه مک
قیز چو جو قله ایچون کالزم شیلردندر .

ای حرمتلی چو جو قله ! کله جک کونلری کیزی دوشونکیز ! بویله
چو جق قلما کیز چوق سورمز و آنا بابا لر یکن سزک ایچون هر دئم پاره
صرف ایتمز . بروقت کلیرکه احتیاجان کیزی کندی کیز تسویه ایتمک مجبور
اولور سگیز ! کندی کیز دن باشقا بر قادین و بر قاچ دانه چو جو غک
تربیه سی ده احتمال اوستو کیزه یو کله نیر ! اکر هنری کیز و بونکله برابر
عبرت کیز ده یرنده ایسه بویله کونلری کیزی قولای کچیررسکیز ! شاید
هیچ بر هنری کیز اولمیوب اخلاق کیز ده بوزوق اولورسه وای بو قله
کونلری کیزه وای !

حسن معاشرت

عائله نك راحت و چو جو قلم كرده مسعود اولماریخی ایستین و بود نیاده
یاشادینی مدتیجه كوزل اسم براقق نیتند اولان ارکك ایله قادینك
هر وقت متحد الافكار بولونمغه چالیشمی لازمدر.

ارکك ایله قادین بر برینك فکرینه او یغون اولور لر سه عائله افرادینك
تکمیلی راحت یاشار. آز برشی ایچون آرده اختلاف واقع اولدینی
زمان وقتند چاره سی بولونماز ایسه بر آنده اطرافی قابلامش آتش کی
بو یور کیده. بویله برایش وقوعنده وقت وزمانیله آرده کی برودی
ازاله ایتمیوب عناد ایدیلیر سه قباحث ارکك ایله قادینه ترتب ایدر. قادین
ایله ارکك آره سنده برودت باشلار باشلاماز وقت کچیرمدن هر ایکی
طرف مصالحه یولنه کیرمایدر. ارکك ایله قادینك آره سی دوزگون
اولوب آرده هیچ بر اختلاف اولمامسی، یا نعتینده یا نان شیلر ك کل اولسی
کییدر. چونکه بویله قضا ل ارکك ایله قادینك آره سنده کی اتفاق و كوزل
معاشرتدن حاصل اولان راحت ایله اونوتولور. لکن ارکك ایله قادین
آره سنده کی «اتفاق» ك یا نعتسندن جناب حق محافظه ایلسون ا. زیرا
بوکا چاره یوق کییدر. ارکك اولان قادینه شفقتملی اولوب قادینی
خدمتچی دکل رفیقه حیات بیلیر سه قادین ده ارکكینك بر حامیسی اولدوغنی
بیلوب بر برینی سه ورلر، برابر کدرلیرلر و بر لکده شادلانیرلر ایسه
بر برلینه قارشی محبتلری آرتار و ایکی آره ده کی «اتحاد» بناسی محکم
اولور. یوقسه كوزل یاشامق چاره لرینی بولمق، لازم اولان افعالی

یا مامق ، اوفکدک نیک و بوتون قباحتری بربری اوسته آتمق انسانلق دکلدرد .

عقللی ارکک ؛ قادینلرک خاطرلری نازک و قلبلری ایجه اولدینلی بیایر ، قادینلری هر بر مشقتدن حمایه ایدر . هیچ بر وقت قباحتی تکرار ایتمز . یاپدینلی قباحلردن ممکن اولدینلی قدر کوزلی یومار . تبلیک و ایشسزلیک تکمیل فنالقلرک باشی اولدوغی ایچون قادینلی ایشسز طوماناز ، عقل داتر سسندده صوردوغی شیلره جواب ویرر . « قادینلر ایله یتیملر حقنده جناب حقه تقوالق ایدیکنر ! » و « سزک خیرلی اولانکنز قادینلری ایله قیزلرینه خیرلی اولانکنز در ! » و « مؤمنلرک کامل اولانی قادینله کوزل معاملهده بولونایدرد . » مضمونسده برچوق توصیهلر وارد اولمشدر .

تربیهلی قادین ، ارکی طرفندن ویریان شیلره قناعت ایدوب فضلہ سنی ایسته مز ، ارکی قارشیسندده پاک و نظیف قیافتده بولونور ، هر احتیاجلی و هر سرینی ار ککنه سوزیار و هیچ بریشلی ار لککندن کیزلز ، ار ککنه هر داتم اطاعت و حرمت ایدر . تربیه سز و قارشلی کلن قادینلر خانهلری دکل حتی شهرلری خراب ایتدکلر ندن ار ککلر بویله قادینلری خانه سنه قبول ایتمز و هیچ بر مناسبنده بولونماز . دنیا ده اک بیوک سعادت کوزل کچیم دکلدرد . بونکچون بوفضیاتی کسب ایلک خصوصنده مساهله جائز دکلدرد . عباسی خلیفه لرینک الزمشور لر ندن اولان (المتوکل علی الله بن جعفر) : « یر پوزنده سز دن بختیار کیمسه هیچ اولماز . » دیدکلر ندده خلیفه : « یاکاش سویلیور سکنز ؛ کوزل خانه سی ، خیرلی ارکی ، کوزل کچیمی اولان قادین بز لردن صوک درجه بختیار در . » دیمشدر .

عائله ، دن ، دنيا

عائله نك : عائله صرهنه كيرمى ايچون دين ايله دنيايه بيوك احتياجي واردور. اكر عائله كمي يه تشبيه ايدلسه دين ايله دنيا كينك دومنه، لوقوموتيفه تشبيه ايدلسه ماكنه سنه بكنزه ر . دين ايله دنيا دن هر ايكي سي ياخود يالكز بريسي اولماز ايسه اوكا عائله دينلمز. انسانك سعادتى دين ايله دنيايه مربوط اولوب بونلرى برندن آيرىمق جائز اولسادى كى ممكن ده دكلدر . انسانك جسدى دنيايه طور دجه يمك وايچمه محتاج اولدىنى كى روح ده دينه محتاجدر . روحك لذت وراحتى ديندر . دنيا نك بديت تشكند نبرى انسانلر ك جمعيتلى ومديتلى - ايسر طوغرى ايسر باطل اولسون - دينك تربيه سندن حاصل اولمشدر .

دين ؛ جناب حقه واريله جق طوغرى بولدر .

دنيا ؛ حسرتلى سه وينديره جك حقيق تسلدر . بونلر ك هر ايكي سي ده آغراق وخفيفلك وقتلرده دايا نه جق استناد گاهمز ، اخرت قورقورلنده صيغاجق ملجا مزدر . دين مقصود ، كچه كوندوز عمرى مسجدلرده كچيرمك ياخود فلان شئي بيكرجه دفعه ذكر ايتمك دكلدر . بلنكه قرآنده مذكور اوامر ايله عمل ايتمك ديمكدر . اصحاب كرام وسلف صالحلر بولى ده بودر . عائله نك دنيايه ياشاماسى ايچون زراعت ، تجارت صناعت كى اسباب رزقيه دن هيچ اولماز ايسه برى لازمدر . عائله كندى قوت وطبيعتنه موافق كوردى كى كسلردن هانكي سي

قبول ایدرسه هر حالده مقتصدانه حرکت ایتسی لازمدر.

اقتصاد ؛ فائدهسزیره پاره صرف ایتهمک دیتمکدر. واقعا لزومسزیره پاره دوکمک یاخود خفیف عقلی اولمق ویاخود آج کوزلی اولمق ویاخودده زسکینلک شهرتی قرآنق ایچون سرمایه سنی ضایع ایدناحق اولمق عائله ایله قابل تألیف دکادر. انسانک حق ایله قرآنسی بیورلمشدر « ابدی یاشایه جق کبی دنیاک ایچون ، یارین توله جک کبی آخرتک ایچون قرآک! » دنیلمشدر اقتدار بشر داخلدنه طور مقسزین چالیشمق ، ایشلمک انسانک سلامتکنه وکوکنک صافلغنه فائده لیدر. تنبل کیمسه لرك وسناهت یرلرنده قالمش بنده لرك خسته لغه مبتلا اولدق لری و عمر لری نی محو ایتدکاری واقعدر. چالیشمقده اک مهم اولان شی : امر الاهی به اطاعت ایتمک ، چوجوقلاره حلال نفقه و یرمک ، فقیرلره معاونت و علم یوله یاردم ایتمکدر

چالیشمق ایچون عائله آره سنده نظام وانتظام اولدینی کبی هر کسک معلوم بر اینی وهر ایشک معین بر کیمسه سی اولمیدر ، بونکله برابر هر کس کندینک معین ایشنده شادلق وغیرتله دوام ایتمک مجبوردر.

عائله و الفت

عائله نك دین و دنیا ایله مقید اولسی لازم اولدینی کبی عائله افرادی آره سنده صمیمیت و کوزل بر صورتده الفتکده بولنسی لازمدر. عائله

افرادینک آره سنده الفت و محبت اولمازسه بوتون دنیایی قورقوتمش اولان قوتلی دولتلك ، شهرتلی ملتلك انقراضی کبی او عائلده مقرر اولور . شیمدی ، بویله بیوک دولتلك پایدار اولمازسه آره لرده الفت قالمیان عائله لر ناصل پایدار اولایلیر ؟ آره یه تمامیه ضدیت و محبتسزلك یرلشوب دشمنلق حکم سورنجه الفتی تکرار اقامه مشکلدیر . الفتسزلكه سببیت و یرهن شیریلر بدایتده کوچوک ایکن ازاله ایدملیدیر . بدایتده هرشی ضعیف اولدیغندن اصولی ایله حرکت ایدرک اكا غالب کلك ایستهن کیمسه لره کوچ دکلدیر .

عائله ریسی افراد عائله یه : غیبت و نمامیتک ، یالان و خیانتلکک ، تنبلکک و سفاهتک انسان ایچون مضر اولدیغنی او کره تیرسه عائله افرادی بونلردن نفرت ایدر . الفت و محبت سبیلری هرشیدن اول عائله ارکانه لازمدر . اکر ارکان عائله بو خصوصده مدبرانه حرکت ایدرسه افراد عائلده آنلره تابع اولور . انصافی اولان قادین : ارککنک پدر و والدسسه ، یاقین اقربالرینه چوجوقلرینه ، کلینلرینه هر وقت محبت پرورده ایتدیکی کبی هپسنده رعایتله معامله ده بولونور . زوجنک اقربالرینه حرمت ایتک زوج ایله کوزل حیات کچر مهنک اک برنجی اساسیدر . زوجنک اقربالرینه محبت بسلیهن قادین کندی زوجندن و علی العموم اقربالردن حرمت کورر . بعضی قادینلر واردرکه اوافاق شیرلی بهانه ایدوب قیزلریله کووه یارینک اوغوللریله کلینلرینک آره سنی بوزارلر ، بویله شی غایت تأسف ایدیله جک حاللردندر . زیرا بونلرک وظیفه لری تألیف بین ایتدیرمک اولدوغنی حالده دوزکون آره لری بوزملری عائله نک بدبختلغه دوچار اولسنه ، حتی صبی چوجوقلرک

يېم كې غريب بر حالده قالملىرىنە سبب اولدقلرنىڭ چوق كوزياشلىرى
دوكدىر مەك باغث اولورلر . بو ايسە آجىقلى بر ظلم ، عفو ايدىلە جك
خيانتلكدر . دنيادە عزت نفسنە آلدانوب باشقالرىنە ظلم ايدن ذاتلر
قيامت كونسندە قورقونجىلى بر برده حساب وبرە جكلىرىنى دوشونمىددرلر .



خدمتچىلر ، چوچوق باقىچىلر ،

قومشولر ، دوستلر وزيارت

خدمتچىلر ك وظيفه لرى ، كندى خدمتارىلە مشغول اولملىرىدەر .
خدمتچى بر قباحت ايشلرسە خدمتچى يە حقارت ايتمەك ، كفر ايتمەك
عائله نك حقى يوقدەر . بلكە كوزل اخلاقلى كيمسەلر خدمتچىلرىنە شفقتلە
معاملە ايدرلر . كندىلرى آلر كې باشقا كيمسەلرە خدمت ايتمىدكلىرىنى
دوشونەر ك شكر ايدرلر و خدمتچىلرىنك قصورلىرىنى عفو ايدرلر و هر وقت
آلر ك قارشىسندە و قارلىرى محافظە ايلرلر . خدمتچىلر ايلە اوينا مق ،
كولمك ، فائده سىز شىلر قونوشەرق او طور مق ، اولان اولميان شىلر
ايلە اونلرى تعزير ايتك و قارە منافى اولدىنى ايجون اصلا مناسب دكلدر .
تەودە اولان سىرلر ، خېر كرىطيشارى يە خادم و خادمەلر واسطە سىلە نسر
اونور . تەو و عائله سرلىرى بيلمك ايتەنن آدم خدمتچىلردن استفادە
ايدر . خدمتچىلر عائله دە اولان سر صندقلىرىنك اناختار ايدرلر . بوسيدن
عائله دە اولان كىزلى حاللرى بياختىلردن زياەه خادم و خادمەلردن صاقلامق
مزمدر .

چو جوق باقچیلار ، چو جوق تربیه سی ایچون اک مهم برایشدره
 بروحشی حیوان وحشی اولیان حیوانلرک آرسنه کیردیکی وقت آرزمان
 ظرقده هپسنی وحشی یابدینی کچی فنا جوق باقاندن ده بالعموم چو جوقلر
 قنلق اوکره نیرلر . چو جوقلر یالان سویله مک ، غیبت ، نیت ، ریا ،
 نفاق ، کبر ، خیانتلک کچی قا عادتلری کندیلرینی تربیه ایدندن
 اوکره نیرلر . بونک ایچون عالهلر تائی ایله حرکت ایتملیدرلر . عصر مزده
 اولان ادیبلردن بری : « بزلی تربیه ایدنلرک کیم اولدوغنی خاطریمزه
 کتیردیکمز وقده وحشی حیوانه بکزه یوب اورمانلره قاچادیفغمز
 وانسان کچی پیشه رک انسان اولوب یورودیکمز . تعجب ایتمکدن نفسمز
 هیچ بروقت منع ایده میورز » دیور . واقعا چو جوق تربیه ایدنلر ،
 کوچوک چو جوقلرک ذهنلرینه یرلشدیرمش اولدقلری یوز بیک تورلو
 یالانلر و یوز بیک چشید اوهام و خیالات ایله چو جوقلاری دکل اک
 بیوک و عقلی آدملری بیله یولندن چقارر .

انسانک رعایت ایتمسی حقلرک اک برنجیسی قومشو حقیدر .
 قومشویه حرمت کوسترمک ، خسته اولدینی زمان یازدم ایتمک ،
 محرملردن کوز یومق ، مال و عرضه آل اوزانه مق محتاج بر زمانده
 معاوندن بولمق بر عالهلرک بیوک بورجیدر . قومشو حتی یالکز قومشویه
 اذیت و یرمه مک اولیوب بلکه قومشونک اذیتلرینه تحمل ایتمک و بوندن
 باشقا داها کوزل معامله ده بولونمقله ایفالونلور . بونک ایچون شه
 یابدیرمز و یورد آلازدن اول قومشلارینی بیلمک و احوالی تحقیق
 ایتمک لازمدر . قومشولرک بیوک اولان حقلرینی ادا ایتمک ایچون
 پیغمبرمزلر امر و نصیحتلری حدیث کتابلرند یازاشدر ، که عالله

افرادى ايجورده* بوامر ونصيحتلرك بمضليله عمل ايتك لازمدر . انسانلارك حالى اكلايه جق كيمسهر دوستلردن اكلازلر . بر كيمسه نك احوالى ايله طائيش اولمق ايسته ين آدام اك اول آنك دوستلرينى او كره نير واو آدمك حالى تماما اكلازلر . بوسيدن دوست انتخاب ايدر كن ديندار ، تقوى ، اصل نسلى ، دوغرو فكلرى ، ادبلى ، كوزل اخلاقلى ذاتلرى انتخاب ايتك ، اكر بولتورسه ، آخترده بر اولمق ، اولومدن باشقا شيلرده آريله مق لازمدر . دوست ديمك ؛ قاينغو وشادلقارينه اورتاق ، حاجت و آغراق و قتلرنده درده شيجى ، هر وقت عهد و ذمه لره رعایت ايديجى ديمكدر . بويله اولميان كيمسه لرك دوستاق اظهار ايتلرينه آلدانق و ويرمش اولدقلى عهدلره اعتماد ايتك جائز دكلدر . دوستلرى تجربه ايتك وقتى راحت كونلرده دكل مشقتلى ساعتلرده در .

قارده شلر ايله دوست واحبابلرى زيارت ايتك وقتى هريرك و هر زمانك كندينه مخصوص اولان عادتلرينه تابعدر . زيارت و قتلرنده ، افراط اوله مق شرطيله ، حال و خاطر صورمق ادبدنر . لکن كيرلى البسه ايله پيس بر قياقنده زيارت ايتك عيبدر . بويله البسه ايله زيارت ايده نلرى استقبالك ايتكده مناسب دكلدر . اكر مجلسلرده ادبيات يا خود اخلاق و عمومى به دائر بختلرده بولونولورسه بك چوق كيمسه لر ايجون فائده لى اولور . مجلسلرده بر برينك البسه نه باقوب او طورمق - بويله مجلسلر اكثر زمان قادينلره خاص اولسه كرك - و فلانك قاديننى ذم ايتكدن عبارت اولورسه بويله مجلسلردن هيچ بر فائده مأمول دكلدر . مجلسلرده قوشلر كې هر كسك سويلكده اولدقلى كورورسه كر

بیلیکنزکه بورایه طوبلانان کیمسه لر عوامدرلر . خواصدر مجلمی بویه اولماز . خواصدر ، طوبلاندیغی یرلرده ، برینک سویلدیکنی دیکرلری دیکر . دیکلهینلر ایچون دیکرلری کوزل شیرل سویلر .

خلاصه : سعادت صاحی اولان کیمسه باشقا کیمسه لر دن عبرت آلهرق کندینک عییلرینی یاواش یاواش ترک ایدر . ایشته اک بیوک مزیت وسلامتکده بوندهدر .

صوک

علاوه :

شو آونکی حالمزک سبیلری

روسیه مسلمان قارده شلرمزک مشهور عالمزیدن موسی جازاله افندی تکیفک ۱۹۱۲ سنه سنده شمال تورکجه سیله (قاران) ده نشر ایداش اولان (اوزون کونلرده روزه = اوزون کونلرده اوردوج) عنوانلی کتابنده (شو کونکی حالمزک سبیلری) سرلوحه لی مجیده شو عائله سینه سنده کی (قادین وارکک) ایله علاقه دار اولدیغی جهنله استانبول تورکجه سنه چوروب نقل اتمکی فائده لی کوردیکمزدن اشاغی به درج ایتدک .

درویش روحانیلر ، قاندر استاذلر النده تربیه ایدیله کلمکده اولان ملت چوجوقلرنده کی نقصان نیت امل یوقلنی ، همت دونلنی ، روحسزاق اقدام جهتلریدر کلمکیدر .

امل بیوکلیکی : خیالپرورک دکلدرا ، مشوریت دکلدرا . اینکی آزاده نهایه سی یوق تفاوت واردر .

- ۱ - زاهد فقیهلرک ، ۲ - جاهل مفسرلرک ،
- ۳ - غافل مخدنلرک ، ۴ - آلدانجی واعظلرک ، ۵ - مکار مداحلرک ،
- ۶ - صابلیق شاعرلرک ، ۷ - صوری قورت صوفیلرک ، ۸ - مداهین

عالمرك ، ۹ - طريقتي شيخزرك ، ۱۰ - فالجی دعاخوانلرك ، ۱۱ -
 بنكجی پيرلرك ، ۱۲ - كلام سفسطه لريله عمرلری و دینلری ضایع اولمش
 استاذلرك ، ۱۳ - تبتلك یوللارینه مال وقف ایدن قهر بندهلری واقفلرك ،
 ۱۴ - اخلاق اسلامیه بی مسکینلک و ذلیللک فلسفه سنه دوندیرمش اوفاق
 قلملرك ، ۱۵ - تکمیل یالانلری واک مهلك بطاللی هر هفته مؤمنلره
 تلقین ایدن منبرلرك ، ۱۶ - وجودلری دماغلری و قلبلری خراب ایدن
 مدرسه لرك ، ۱۷ - کولکلره پا کلک ، جانلره راحت و روحلره نشاط
 و یرمک لازم ایکن تمامیله عکسنه خدت ایدن مسجدلرك ، ۱۸ - بیوک
 فائده لر ملاحظه سیله وضع قلمش مشروعاتی ، رکنلری شارع رضایی
 خلافتدن بولمسا استعماللرك ادا لرك ، ۱۹ - عالهلرده حرملرده « دین »
 « ادب » اولمق صفتیله رعایه قانه کلش حاللرك شو اون طقوز و یا دها
 زیاده سببلرك تأثیریله - عالم اسلامیتسه اخلاق اسلامیه تمامیله بوزولوب
 بیئدی . هر کال ضدیله ، خلاقیله تفسیر ایدیلوب مهلك صفتلرك هر بری
 ایمان قوتیله فضیلت کبی تلقی قلنور اولدی .

۱ - آیت کریمهلرده ، حدیثلرده مدح ایلمش « توکل » :
 عاجزلکله ، بطاشته تفسیر ایلوب ملت اسلامیه بی مسکینلک ، قیرلرك ،
 استیلاک ، بنده لک یوللارینه جبراً سوق ایئدیلمش . حسابی یوق خزائن
 الهیه اللرندن ضایع اولدی . مسکنت اعانه سیله عزت یرینه ذلت کلدی .
 ۳ - ایمانده اهمیتی یوق قضا و قدری ایمانک الک بیوک رکنلردن
 عدایتدکن بشقه صوک درجه خطالی تفسیرلر ایله اهل اسلامک
 کولکلرینی املدن ، اللرینی عملدن ، آیاقلرینی حرکتدن منع ایئدیلمش .
 تکمیل فسادک آناسی اولان بطاللی « اللهک حکملرینه راضی اولمق »

کې مزخرف تعبیر لره تر ټین ایدوب ایمانک رکنی اولمق صفتیله کوستر دیلر .

۳ — فکړده حریتی ، حتی فکری ، کفر دیدیلر ده زمان جاهلیتده .
 قیزلرینی قتل ایدن بدویلر کبی اهل اسلامک عقللرینی ، فکړلرینی
 قتل ایتدیلر . زمان جاهلیتک قیزلرینی قتل ایتملری ذلندن قاحق داعیه سیله
 ایدی . فقط عقللری قتل ایتمک اک بیوک ذلتک اک قوی سببی اولدی .
 دماغک عطائی افتضاسیله روح اسلامیتی دهشتلی سسکته باصدی . . .

۴ — کوزلرمزی جمالندن ، قولاقلریمزی موسیقیله غنایردن ،
 انرمزی کوزل صناعتلردن منع ایندیبارده قبلرمز حسیات عالیهدن ،
 مقدس واک لطیف شعورلردن محروم قالدی . کوزل ونقیس شیلرده
 رغبت ضعیفشدکجه گوکلرمز دون شیره الفت ایدر اولدی . راحتیمزی
 یابطلاندن ویا سناهته آزار اولدق ...

۵ — سلام طورمق ، ذلت دیزلری اوستنه مسکنت الاری قویوب
 او طورمق ، سکوت ایتمک ، جانسز وحرکتسز بر وضعیتده بولونمق
 کلوب کیتدکجه رکوع سلاملری ویرمک ، آیاق طوپراقلرینی بندهک
 باشی اوزرینه آلمق کبی الکفنا حاللری « ایشته ادب شودر » دیدیلرده
 اسلام یاورولرینی مسکینلک ، بندهک روحیله تربیه ایدر اولدیلر .
 چوجوقلرده همت ، فعالیت ، اقدام ، نشاط اثرلری قالمادی . روحک
 عزتی تمامیله سوندی ...

۶ — کوچوککی تواضع ، ذلتی صبر ، رضایی طاعت ، بوش
 بوغازلتی فصاحت ، شجاعتی جنون ، حتی حماقت ، مهابتی کبر ،
 عزتی تکبر ، وسوسه بی احتیاط ، کرمی اسراف ، تبلیکلی تائی ،
 منافسه بی حسد کبی کوستر دیلر . هر فضیلتی خلاقیله ، هر ذنبیله بی

حسدیله تفسیر ایدوب اخلاق اسلامییه بی بوزدیبار ! مهلك صفتلارك هر بریله مؤمنلری اعتیات ایتدیردیلر، اهل اسلامده حس شرف لمادی،
۷ - قالدین - قیز مسئله لرنده وعائله حالارنده کندیلرینک طبیعتلرینی ، ضعیف تدبیرلرینی مقدس شریعتک واسع و کوزل حکملرندن
عقدم اعتبار ایتدیبار .

احترام و یا مرحمت طریقله معامله لازم ایکن احتقار و شدت
طریقله قالدین - قیزه معامله ایتکه باشلادیلر. قالدین: خانه سیده لکنندن
رجال شفیقه لغندن؛ آشخانه خادمه سی، رجال فراشی منزله سنه ایندیردیلر.
هیئت اجتماعیه ده قالدین - قیزله اولان نظرلر: غیرت حیوانیه
حسیاتیله ، سوء ظن کوزیله ، تهمت یوایله ایدی .

اعتبارسز، احترامسز، حقوقسز خیانت ایدر کبی اعتمادسز قالمش
قالدین - قیزلرک روحلارنده عزت، شرف حسیاتی؛ طبیعتلرنده استقلال
حریت امانت فضیلتی قالمادی .

مغلوبیت روحیله تربیه ایدلمش قالدین - قیزلری « کورنجه ، هجوم
آیت » اصولیله بسلمش ارنککلردن صاقلامق ایچون، خانه دیوارلری
آرمنه مؤبد صورتده حبس ایتک و یوزلرینه پرده اورتک تدبیری
اختراع ایدلدی .

صوک درجه ده ضعیف شو تدبیر: قالدین - قیزلری اک ذلیل اک
ضعیف مخلوق درجه سنه ایندیردی . عقل سوندی ، قلب اولدی ،
کوکلده حریت واستقلال ، امانت وعزت حسیاتی قالمادی . هم دینی
هم ادبی تربیه دن قالدین - قیزلر محروم قالدی . عائله یا کاکسی ، قالدین -
قیز عفتی: یرز پرده سی کبی اک ضعیف بر تدبیرله محافظه ضروری ایمش

کبی دون درجه لره ایندی . عفتک قیمتی بر قاج پاره لق پرده قیمتی اولدی . عفت ، فضیلت اوانق شرفدن چیقدی ؛ محسولق ، مستورلق قوتیله الزام قانور مکروه غایت ضعیف برقید اولدی . یوزدن پرده بی براقق و خانه دن یورویهرک چیقماق قدر قولای ونه قرر علی العاده بر حال ایسه ، عفتی فدا ایتمک حرکتی ده اوقدر علی العاده ، اوقدر اهمیتسز ، مسؤلیتسز برحرکت اولابیلمک قرارینه کلدی .

قادین قیزلرک یعنی آنلرک تکمیل حاللری ، احوال روحیه لری ، احوال عقلیه لری چوجوقلره انتقال ایدوب اهل اسلام هر یرده هر جهندن تدنی ایندی . دین ضعیفشدی ، علوم ، معارف ، صنایع ، سیاست عالمرنده اهل اسلامک ذره قدر اهمیتی قالمادی .

چوجوقارده فعالیت و روح یوقلغی ، قلب ضعیفلکی ، عقل قیسه لگی عالم اسلامیتده رجال یوقلغی : عائله ده قادین - قیزلرک یعنی آنلرک حاللرندن ناشی اولمشدر .

ملت : آنا نسخه سی اولور . چوجوق : آنا و باباسنک کاللیینه ، قصورلریته وارث اولور . یانکنز آنا و باباسنک دکل ، بلکه عائله ده ، نسلدن ، ملتده بولونان کاللرک اک مهمار بی ده چوجوق حائر اولور . « والبلد الطیب مخرج نباته باذن ربه . والذي خبت لا یخرج الا نکدأ کذلک انصرف الآیات لقوم یشکرن . » [الأعراف - ۵۸] یعنی : یاک اصلدن ، سنت التهمیه حکمیله پاک چوجوق کایر . اصل خبیث اولور ایسه فائده سی اولمایان خار چیقار .

« فهبلی من لدک ولیأیرتی ویرث من آل یعقوب . »

یعنی : چوجوق ؛ باباسنده ، عائله ده و نسلده موجود جالارک هر

برینہ وارث اولور . عائلهده موجود ریاست روحی ، ولایت قونئی
چو جو قارده ظاهر اولور .

شو حال بر سنت الہیہدر ، بر عدل الہیہدر ، حکمت اقتضاسیہ
دوام ایدر ، تخلف ایتمز بیوک بر قانون الہیہدر . تاریخ مقدسده نقل
ایدلمکده اولان قصه ، آنا بابا کنایہ چو جو قلمری مؤخذہ قصہ سی
اوبیوک قانونک غایت کوزل ترجمہ سی اولسه کرک .

قادین - قیزلرک ہیئت اجتماعیهده کی حاللری درجهلری ، آنارک
عائلهده کی اهمیتلری اعتبارلری نصل ونه قدر اولورسه ، ملتک ملتبر
آرہ سندہ کی اعتبار واهمیتی ده اویله و اوقدر اولور .

« الجبة تحت اقدام الامهات . »

یعنی : ملتک سعادتئی آنارک محترمملکیله بیوکملکیله اولور .

قایا نوری



İSTANBUL
BÜYÜK
BELEDİYE
ATATÜRK

زراعت مراقیلرینه فائده بخش اقتصادی بر اثر

عاب اولان روتلر

مندرجاتی

معدنی روتلر : کول ، توز ، قوروم ، ایس و سائره
نباتی روتلر : خانه سوپروتی و آرتیقیری ، چورومش کولک
واوتلر ، چیره ، کوسبه و پوصه لر .

حیوانی روتلر : یوک قیرینتیلری ، دری پارچهلری ، کیکلر ،
لاشه لر ، مواد اخشایه ، صلامورالر و سائره .

اهلملزدن طولانی مملکت مزده موجود بر چوق منابع روتلری
اجنیلره قایدروب بیوک ضررمزی موجب اولقده در . شممدی به
قدر آتیلغه محکوم اولان بالعموم بقایای معدنیه ، نباتیه و حیوانیه دن
بالاده کی اثر ایله واسع مقیاسده استفادلر تأمین ایتکده در اون دو قوز
قطعه شکلی محتوی اولدینی کی طبیعی دخی غایت نفیسندر . فیثاتی ۲۵
غروشدر . بالجمله زراعت و باغچه مراقیلرینه خاصه توصیه اولتور .

ALİ ULVİ ERMİŞ
KİTAPLARI
No. _____

308

اسلام فیلسوفی ابن رشد

شاه مسلمانلری علماستدن و عموم روسیه مسلمانلریک نظارت شرعیسی رئیس فاضل محترم قاضی رضاءالدین افندی طرفندن (مشهور ارلر) عنوانی آتنده تاتارلسانیله یازلمس اولان اسلام فیلسوفلرندن (ابن رشد) ک: عالمهسی، ولادت و وطنی، نشانی، تربیهسی، شهرتی، پادشاه ابو یعقوب بن عبدالمؤمن طرفندن فضلک تقدیر ایدلمسی، حقهده کی تقریضلر، استادلری، شاگردلری، تدریسی، علمک تأثیر، تألیفاتی و مطبوع آثار، ارسطو فلسفه سیله اشتغالاتی و اشتغالاتک سببی، سعی و اجتهادی، دین حقهده کی فکری و مذهبی، فلسفهی، اخلاقی، منتقدلری، ادباری و اکتفاری، پادشاه یعقوب المنصورک تحقیر ایتیمی، شریک نکتیلری، حسدایدلمسندمه کی اسباب، ادبارینه اولان سیلر، محکمهسی، دوستلری و اقبالی، اولادی و سائرهبی محتوی تکمیل ترجمه حلی قایا نوری بکک سلیس اسلوبیله استانبول تورکجهسینه نقل ایدلمشدر.

کتبخانه مز طرفندن نشر ایدلمشدر.

بو اثرک باش صحیفهسندمه کی سایمان نظیف و بابان زاده نعم بکک یازیلری

ایسه (ابن رشد) ی هم ترین، هم ده قیمتی برقات داهاترید ایتلمشدر.

مرکز توزیعی کتبخانه مزدر.